

REPUBLIKA SLOVENIJA
OKROŽNO SODIŠČE V LJUBLJANI

SODBA

V IMENU LJUDSTVA

Okrožno sodišče v Ljubljani je po okrožni sodnici

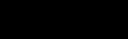
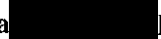
je v pravdni zadevi tožeče stranke:

ki jo zastopa

 odvetnik v Ljubljani, zoper toženo stranko

ki jo

zastopa odvetnica v Ljubljani,

zaradi ugotovitve ničnosti pogodbe, plačila in izstavitve ZK dovolila, podrejeno zaradi plačila,
 EUR, povečano na EUR,

po dne 2019 opravljeni javni glavni obravnavi in po pridržani sodbi

dne 5.2019

RAZSODILO:

Zavrne se primarni tožbeni zahtevek, ki se glasi:

„1. Ugotovi se, da sta kreditna pogodba št. [REDACTED] z dne [REDACTED] 2007, sklenjena med [REDACTED] kot kreditojemalko, in [REDACTED] kot kreditodajalko ter sporazum o zavarovanju denarne terjatve s hipoteko z dne, [REDACTED] 2007, nična.

2. Tožena stranka je dolžna plačati tožeči stranki [REDACTED] EUR z zakonskimi zamudnimi obrestmi od vložitve tožbe do plačila, v roku 15 dni pod izvršbo.

3. Tožena stranka je dolžna v roku 8 dni izstaviti overjeno zemljiškoknjižno dovolilo, na podlagi katerega se bo pri nepremičninah:

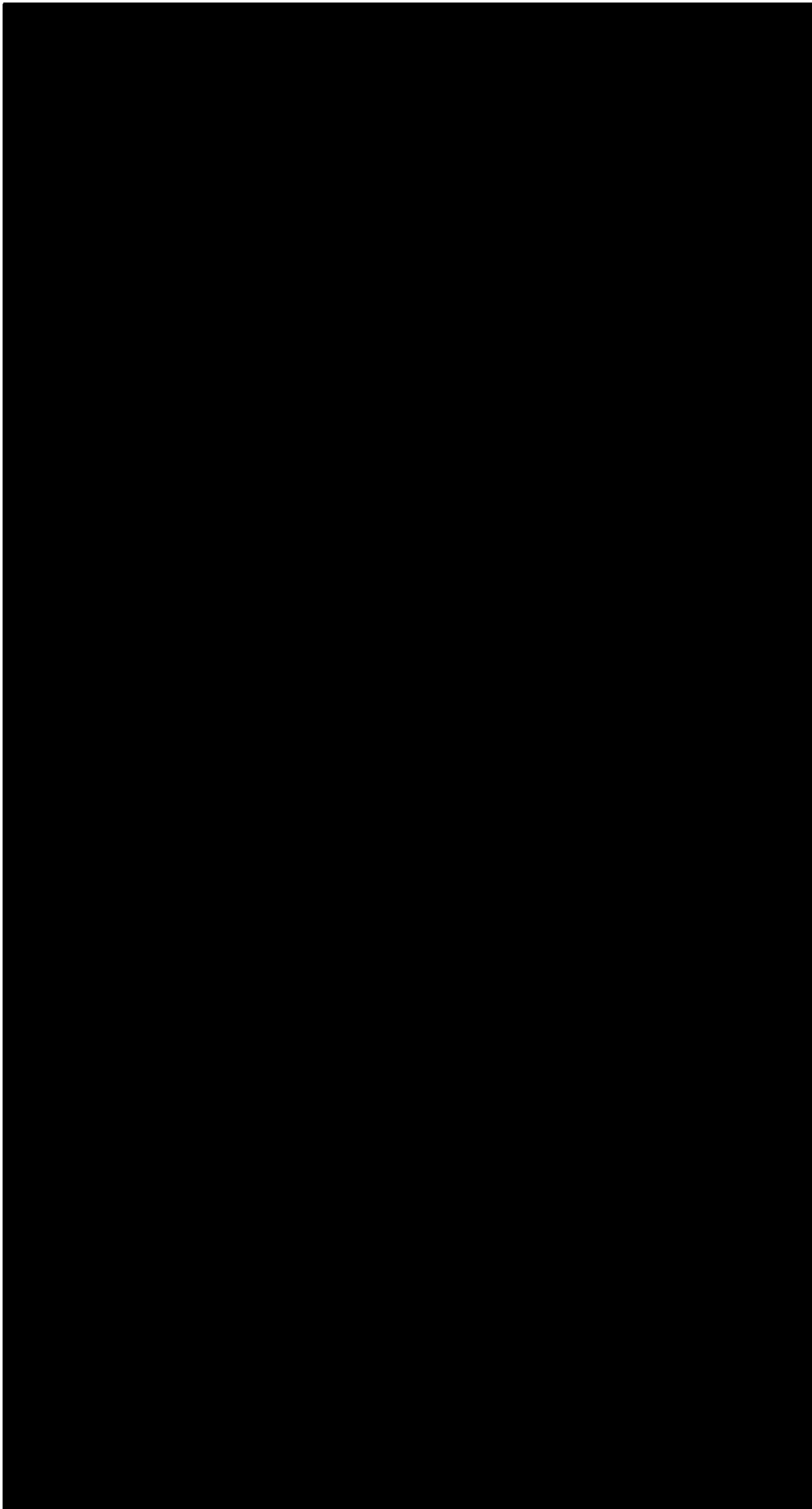
- vpisanih v zemljiški knjigi Okrajnega sodišča v Ljubljani, [REDACTED]
[REDACTED]

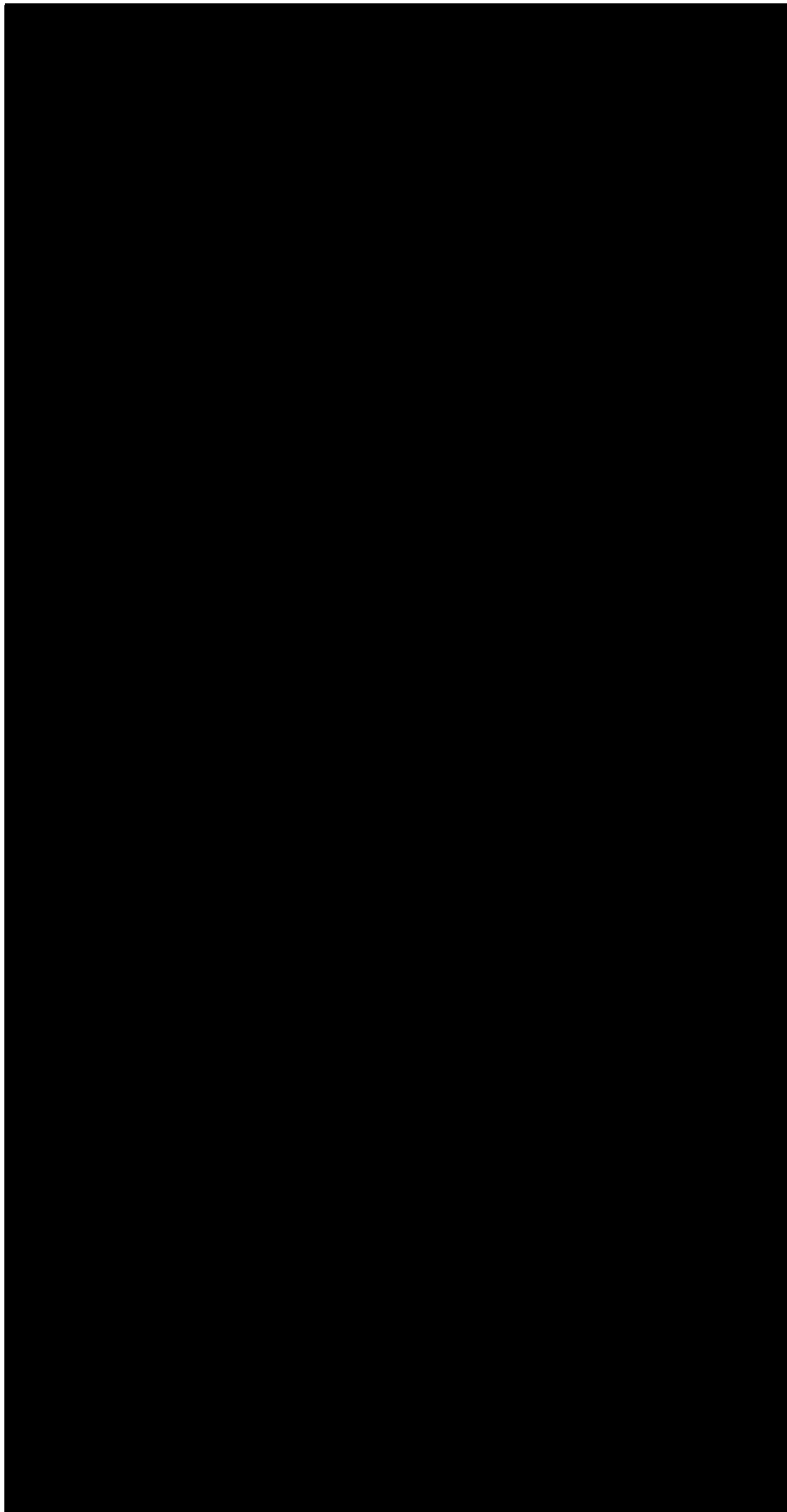
vnkjžil izbris hipoteke za zavarovanje terjatve v višini [REDACTED] CHF v korist upnika [REDACTED] vknjižene na podlagi notarskega zapisa Sporazuma o zavarovanju denarne terjatve s hipoteko z dne [REDACTED] 2007, opr.št. SV [REDACTED] in izbris zaznambe neposredne izvršljivosti, sicer bo to listino nadomestila pravnomočna sodba.

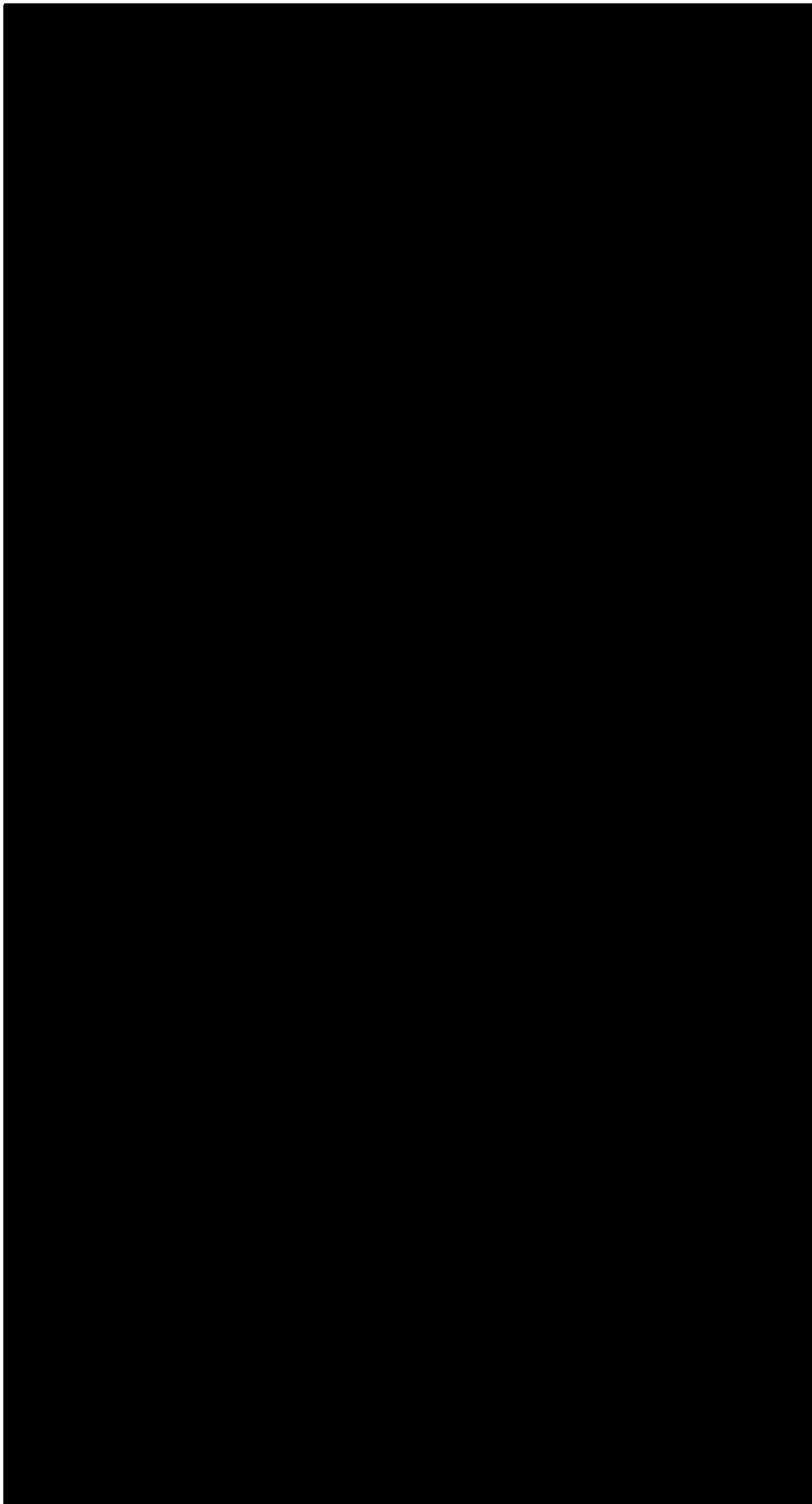
4. Tožena stranka je dolžna plačati tožeči stranki pravdne stroške tega postopka, odmerjene po sodišču, v paricijskem roku 15 dni, z zakonskimi zamudnimi obrestmi od prvega dne po poteku paricijskega roka dalje do plačila, pod izvršbo.“

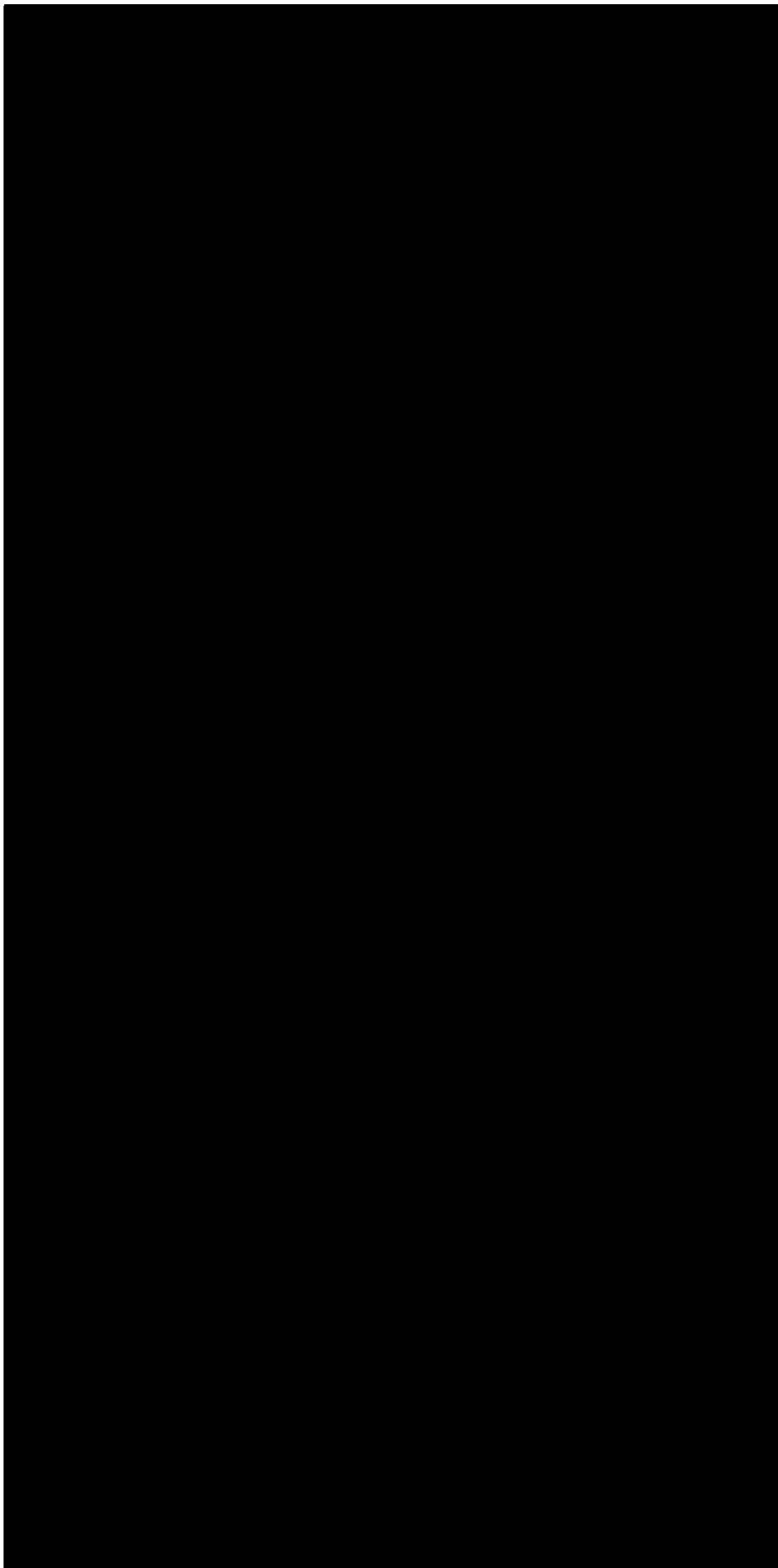
II. Zavrne se podredni tožbeni zahtevek, ki se glasi:

„1. Tožena stranka je dolžna plačati tožeči stranki [REDACTED] EUR z zakonskimi zamudnimi obrestmi od zneska:
[REDACTED]

[REDACTED]

2. Tožena stranka je dolžna plačati tožeči stranki pravdne stroške tega postopka, odmerjene po sodišču, v paricijskem roku 15 dni, z zakonskimi zamudnimi obrestmi od prvega dne po poteku paricijskega roka dalje do plačila, pod izvršbo.“

III. Tožeča stranka je dolžna toženi stranki povrniti pravdne stroške v znesku [REDACTED] EUR z zakonskimi zamudnimi obrestmi od prvega dne po izteku 15-dnevnega paricijskega roka dalje do plačila, v roku 15 dni.

OBRAZLOŽITEV:

1. **Tožeča stranka** v tožbi in nadalje navaja, da je s toženo stranko sklenila kreditno pogodbo št. [REDACTED] z dne [REDACTED] 2007 (v nadaljevanju: Kreditna pogodba) in Sporazum o zavarovanju denarne terjatve s hipoteko. Predmet Kreditne pogodbe je bil stanovanjski kredit v znesku [REDACTED] švicarskih frankov (v nadaljevanju CHF) v evrski protivrednosti po referenčnem tečaju Evropske centralne banke s spremenljivo obrestno mero, vezano na šestmesečni CHF LIBOR. Ob tem tožena stranka tožeči ni objektivno predstavila vsebine posla, ni je zaščitila pred obrestnim in valutnim tveganjem, uporabila je zavajajoča gradiva, zaradi česar je bila tožeča stranka izpostavljena povsem neomejenemu valutnemu tveganju. Kreditna pogodba je bila sklenjena pod takšnimi odložnimi pogoji, da je zgolj za toženo stranko ves čas obstajala možnost, da z nastopom pogoja pridobi pravico, za komitenta pa le možnost, da mu nastane obveznost, takšen pogoj pa je nemoralen in nedopusten. Tovrstne kreditne pogodbe predstavljajo izveden finančni instrument in so v nasprotju z Zakonom o potrošniških kreditih¹ (v nadaljevanju: ZPotK). Banka glede pojasnil svojim komitentom ni ravnala s skrbnostjo dobrega strokovnjaka, saj je šlo za sklenitev aleatorne (tvegane) pogodbe, torej visoko tvegan posel. Banka je kršila svojo pojasnilno dolžnost, saj tožeči stranki ni pojasnila, da je kot komitent izpostavljena povsem neomejenemu valutnemu tveganju, zato je Kreditna pogodba nična. Zaradi padca vrednosti EUR nasproti CHF v letih 2008 in nadalje je bil dosežen učinek ravno nasproten namenu zaradi katerega je tožeča stranka sklenila pogodbo, pri čemer je obstajala realna možnost takšnega padca tečaja, česar banka tožeči stranki ni pojasnila. Kredit ji je bil predstavljen kot ugoden in varen, bančni uslužbenec [REDACTED] je tožnico prepričal, da se nima česa bati, ker ima tudi on sam kredit v CHF in ne bi jemal nečesa, kar ni dobro. Po odhodu gospoda [REDACTED] iz službe pri toženi stranki

¹ Ur. l. RS, št. 70/2000, 41/2004, 111/2007

vse do leta 2015 tožeča stranka ni imela kontaktne osebe in je banka o spremembah ni obveščala. Sprememba tečaja CHF je banki prinašala profit. Uporaba valutne klavzule v konkretnem primeru ni dovoljena, saj predstavlja tveganje le za tožečo stranko, ne pa tudi za toženo stranko. Kreditna pogodba je oderuška tudi iz tega razloga. Ne držijo navedbe tožene stranke, da je bil CHF kredit izplačan v evrski protivrednosti po menjalnem tečaju za CHF, temveč je bil kredit v EUR in je bil le evidentiran v CHF. Poslovanje banke odstopa od načel morale, vestnosti in poštenja ter splošnih interesov družbe, zato je pogodba nična. Informacijska dolžnost ni v pristojnosti notarja, temveč banke. Po amortizacijskem načrtu, ki je bil napravljen ob podpisu kreditne pogodbe, bi morala tožeča stranka banki skupaj plačati [REDACTED] EUR, iz izračunov, ki izhajajo iz plačilne liste za [REDACTED] 2017, pa izhaja, da je kreditjemalka do [REDACTED] 2017 banki plačala [REDACTED] EUR, preostali dolg pa znaša še [REDACTED] EUR. Skupaj bo morala torej kreditjemalka banki plačati [REDACTED] EUR, kar je za [REDACTED] EUR več, kot je predvideval amortizacijski načrt. Tožeča stranka se kot na lastne navedbe sklicuje tudi na navedbe v Pravnem mnenju o kršitvah ustavnih in konvencijskih pravic najemnikov kreditov nominiranih v švicarskih frankih z dne 6. 5. 2017 (v nadaljevanju Pravno mnenje). Navedeno pravno mnenje gradi na tezah, da so bile kreditne pogodbe v CHF navidezne in so prikrivale borzni pravni posel, pri čemer banke niso opozarjale potrošnikov na nevarnost negativnega spreminjanja menjalnega razmerja med evrom in frankom, česar posojilojemalci niso pričakovali in niso mogli predvideti, banke pa so jim zavajajoče ponujale švicarske kredite kot stabilne, pri čemer pa bi banka lahko dokaj zanesljivo predvidela ali bi vsaj lahko in morala predvideti možnosti nesorazmernega povečanja glavnice in obresti posojila. Banka Slovenije je že leta 2006 opozarjala vodstvo bank na previdnost pri sklepanju takšnih pogodb, kar pomeni, da so banke ne le vedele, da bodo njihovi bančni produkti toksični, ampak so jih zavestno plasirale. Tožnica ravnanje bank v primeru švicarskih kreditov primerja z ravnanjem francoske banke v kazenski zadevi Helvet Immo. V državah evro skupine valutna klavzula ni sprejemljiva. V nekaterih državah (npr. Hrvaška) je bil sprejet zakon, ki je zagotovil, da so banke olajšale položaj posojilojemalcev. Valutna klavzula je v konkretnem primeru namenjena bogatenju bank, saj ni res, da bi si banka izposodile švicarske franke in jih morala vračati po njihovi realni švicarski vrednosti. Valutna klavzula v konkretni posojilni pogodbi pomeni kršitev temeljnih načel obligacijskega prava. Tožeči stranki so kršene njene ustavne in konvencijske pravice. Tožena stranka je zato tožeči stranki dolžna povrniti škodo, ki jo predstavlja razlika med plačanim zneskom kredita in zneskom, ki bi ga morala tožeča stranka plačati, v kolikor se menjalni tečaj ne bi spreminjal, to je [REDACTED] EUR.

2. V ponovljenem postopku² je tožeča stranka dodatno navajala, da ji banka ni
- 2 Sodišče je upošteva napotke Višjega sodišča v Ljubljani iz sklepa I Cp 239/2018 z dne

predstavila verjetnega padca vrednosti domače valute in jo je s selektivnim prikazovanjem okoliščin zavajala in ji pomembne informacije naklepno zamolčala. Ni se odprto pogajala, ni tožnici posredovala informacij, ki jih je sama imela, zato ni ravnala vestno in pošteno. Bistven je bil za tožnico podatek o gibanju tečaja CHF v prihodnje. Tožnica ni mogla vedeti, kakšno tveganje sprejema, če bi to vedela, kreditne pogodbe ne bi sklenila. Pojasnilo o 1-2% nihanjih obrokov kredita ne pomeni izpolnitve pojasnilne dolžnosti. Tožena stranka bi morala pojasniti, da se pri posojilih v tuji valuti lahko zgodi, da kljub odplačevanju obveznost narašča. Osebna garancija [REDACTED] da ima tudi sam kredit v CHF, da je dober, da je z njim zadovoljen, je bila za tožnico odločilna, da mu je zaupala. On pa je vedel, da ji tega kredita ne bi smel prodati, pa ji ga je. Tožeča stranka je bila prisiljena vzeti CHF kredit, če je želela toliko denarja, kot ga je potrebovala. Banka je prodajala toksičen produkt, za katerega očitno sama ni vedela, kakšen je. Višina obroka je presegla zakonsko omejen znesek obremenitve plače. Tudi kasneje, ko je tožeča stranka želela kredit konvertirati v domačo valuto, tožena stranka ni ravnala v dobri veri. Konverzija bi zanjo pomenila dodatne, zanjo visoke stroške, tožena stranka pa je tožnico v letu 2009 in 2011 po telefonu pomirila, češ, da se bo nihanje umirilo. Za konverzijo tudi ni imela potrebnih informacij, kdaj bi jo bilo smiselno sprovesti. Te informacije pa je očitno imel [REDACTED] ki je izpovedal, da je sam večkrat konvertiral svoj kredit. Tožena stranka je imela ustrezno zaščito pred valutnim tveganjem, tožeča stranka pa ne, saj neugodne posledice spremembe tečaja pa v celoti nosi ona, zato je podano znatno nesorazmerje med pravicami in obveznostmi pogodbenih strank. Terjatev tožeče stranke ni zastarala, saj je tožnica šele v letu 2015 izvedela za dejstva, ki utemeljujejo ničnost pogodbe.

3. **Tožena stranka** v odgovoru na tožbo in nadalje navaja, da informacijske dolžnosti ni kršila. Pravdni stranki nista sklenili nobenega izvedenega finančnega instrumenta, tožeči stranki pa so bile enakovredno predstavljene možnosti kreditov, predstavljena je bila valutna klavzula, mehanizem njenega delovanja, predstavljena so ji bila vsa tveganja in jih tožena stranka tožeči stranki ni prikrivala, saj zato ni imela razlogov. Tožeča stranka se je sama zavestno odločila za CHF kredit in sicer zaradi ugodnosti pri obrestni meri, saj je bil ta kredit v primerjavi z drugimi krediti iz ponudbe banke cenejši. Tožeča stranka je bila pripravljena prevzeti valutno tveganje zato, da bi uživala ugodnosti iz naslova nižje obrestne mere. Tudi banka je izpostavljena tveganjem pri CHF kreditu in sicer valutnemu, obrestnemu in kreditnemu. Poleg tega banka pri kreditih, vezanih na tujo valuto, nima nobenih koristi. Nobena od pogodbenih strank ni mogla vedeti ali z neko večjo verjetnostjo napovedovati kako se bo menjalni tečaj gibal. Tožeča stranka se nikoli ni odločila za spremembo CHF kredita v evrski kredit kot

[REDACTED] 2019 v ponovnem sojenju obema pravnima strankama dopustilo navajanje novih dejstev in novih dokazov ob upoštevanju določbe 2. odst. 362. čl. ZPP

tudi ne za možnost predčasnega odplačila, čeprav je te možnosti imela. Kreditna pogodba ima veljavno podlago (causa credendi), pri čemer je taka podlaga dopustna in ji ni moč očitati nedopustnosti ali nemoralnosti. Valutno klavzulo dopuščata tako ZpotK kot Obligacijski zakonik (v nadaljevanju: OZ) in evropska potrošniška zakonodaja. Očitek o oderuštvi ni utemeljen, ker v fazi sklenitve Kreditne pogodbe ni bilo nikakršnega nesorazmerja med obveznostmi strank niti niso podani subjektivni pogoji oderuštva. Brošura tožene stranke na odločitev tožeče stranke za najem CHF kredit ni mogla vplivati. Brošure drugih bank pa niso relevantne za odločitev v tej zadevi. Pravno mnenje za ta postopek ni uporabljivo, saj zasebnemu zavodu, ki ga je pripravil, niso bili predloženi vsi relevantni in verodostojni podatki ter dokazi iz tega spisa, zato so pravni zaključki v mnenju napačni. Anuitetni načrt odplačevanja se v praksi običajno uporablja za kredite fizičnim osebam in to ne glede na valuto kredita. Francoski primer Helvet Immo ni uporabljiv za konkretno zadevo. Tožena stranka ni mogla vedeti kako se bo gibal menjalni tečaj, iz naslova CHF kredita pa nima dodatnih koristi. Odškodninski zahtevek ni utemeljen, ker tožena stranka ni kršila informacijske dolžnosti, tožeča stranka pa bi nastanek škode lahko preprečila s tem, da bi zahtevala spremembo CHF kredita v evrski kredit oz. bi kredit lahko predčasno odplačala. Odškodninski zahtevek je tudi zastaral, saj je tožeča stranka za domnevno škodo izvedela najkasneje v avgustu 2011, ko je bilo menjalno razmerje CHF EUR na primerljivi ravni kot v januarju 2015. Tožena stranka nasprotuje tudi višini tožbenega zahtevka. Podrejeno tožena stranka v pobot dajatvenemu zahtevku tožeče stranke do višine tega uveljavlja svojo terjatev na vračilo zneska [REDACTED] CHF z obrestmi.

4. V ponovljenem postopku je tožena stranka dodatno navajala, da presoja poštenosti pogodbenega pogoja ni na mestu, ker ne gre za enostransko določene pogoje. Dogovor o najetju kredita z valutno klavzulo je bil namreč posamično dogovorjen. Tožena stranka je tožnici predstavila tudi slabosti CHF kredita, vprašanje pa je, koliko jih je bila tožnica voljna slišati. Tožnici je bila pred najetjem kredita izročena informativna ponudba kredita v CHF in EUR, iz katere je bilo razvidno vse, kar je bilo potrebno za oceno finančne obremenitve tožnice in ekonomskih posledic najetja CHF kredita. Tožnica je za CHF kredite izvedela od prijatelja in je k toženi stranki prišla z že izoblikovano predstavo o prednostih in slabostih CHF kreditov. Preračun valut je povsem enostavna matematična operacija, za katero nobeno strokovno znanje ni potrebno. Valutnega tveganja se je tožnica zavedala, a je upala, da se ne bo uresničilo v njeno škodo. Tožena stranka s CHF krediti ni želela škodovati svojim strankam, saj ji to ni v interesu, v ponudbo jih je vključila zaradi njihovega povpraševanja. Glede na trend gibanja tečaja pred sklenitvijo in še nekaj časa po sklenitvi kreditne pogodbe tudi tožena stranka ni mogla predvideti tolikšne spremembe tečaja. Predvidevanja Banke Slovenije o pričakovani apreciaciji v obdobju 2005-2007 se niso uresničile. Tveganje pa se

lahko uresniči v eno ali drugo smer. Valutna klavzula velja za obe stranki enakovredno, pri čemer upravljanje tožene stranke z valutnim tveganjem na položaj tožeče stranke nikakor ne vpliva. Tožena stranka v praksi nikoli ni zavrnila prošnje za spremembo valute kredita, stroški pa so bili relativno nizki. Napotkov, kdaj spremeniti valuto kredita pa tožena stranka ni mogla dati, ker informacij o bodočem gibanju tečaja tudi sama ni imela. Tudi [REDACTED] takih informacij ni imel. Tožena stranka je tveganje razumela, od leta 2009 dalje je videla, da se postopoma uresničuje v njeno škodo, pa možnosti sprememb valute ni izkoristila in s tem sprejela nadaljnje tveganje, čeprav bi se mu lahko izognila. Tožeči stranki tudi ni nastala nobena škoda, saj niti ni odplačala toliko kredita, kot bi ob sklenitvi pogodbe lahko pričakovala, da bo morala odplačati če ne bi prišlo do tečajnih sprememb, niti toliko, kot bi morala odplačati, če bi vzela kredit v EUR. Evrski kredit je bil namreč že od vsega začetka dražji, kot CHF kredit. Zanj je bila tožeča stranka tudi kreditno sposobna, če ne drugače, z daljšo dobo odplačevanja. Konverzija v letih 2008 in 2009 ne bi pomenila bistvenega povečanja skupnih kreditnih obveznosti tožnice. Ne drži, da naj bi letaki tožene stranke oglaševali le CHF kredit, saj je bil v času izdaje letaka tudi EUR tuja valuta. Tožena stranka ne posega v dohodek tožnice, saj upravno izplačilno prepoved izvršuje delodajalec, tožnica pa ni predlagala podaljšanja odplačilne dobe zaradi zmanjšanja obremenitve dohodka.

5. Sodišče je v tej zadevi že enkrat odločilo, vendar je Višje sodišče v Ljubljani sodbo razveljavilo in jo vrnilo temu sodišču v novo sojenje, saj to sodišče ni v zadostni meri obrazložilo, ali je bila izpolnjena pojasnilna dolžnost tožene stranke, nadalje, ali je tožena stranka ob sklepanju pogodbe ravnala vestno in pošteno, in končno, ali obstaja znatno nesorazmerje med pravicami in obveznostmi pogodbenih strank.
6. Tožeča stranka je v ponovljenem postopku spremenila tožbo tako, da je povečala primarni tožbeni zahtevek. Tožena stranka je spremembi nasprotovala, vendar jo je sodišče dovolilo na podlagi 1. odst. 185. čl. Zakona o pravnem postopku (v nadaljevanju ZPP), saj meni, da je to smotno za dokončno ureditev razmerij med pravnima strankama.
7. Sodišče je na naroku dne [REDACTED] 2019 obravnavanje zadeve zaključilo s tem, da si je odločitev pridržalo do pravnomočnosti ugovornega postopka zoper prepis zvočnega snemanja ob smiselni uporabi določbe 2. odst. 292. čl. ZPP.
8. **V ponovljenem dokaznem postopku** je sodišče prebralo listine, ki sta jih v spis v prvem in ponovljenem sojenju vložili tožeča stranka (priloge A17 do A54) in ki jih je v spis vložila tožena stranka (priloge B2 do B64), prebralo zapisnike o

zaslišanjih tožnice in

9. Sodišče je dopustilo navajanje dejstev in izvedbo dokazov obeh pravnih strank, ki sta jih vložili v spis oz. predlagali najkasneje na naroku za glavno obravnavo v ponovljenem postopku dne [redacted] 2019 (priloge A48 - A54 in B52- B64 ter zaslišanje prič [redacted] in [redacted]). Na prvem naroku v ponovljenem postopku dne [redacted] 2018 je namreč sodišče obema strankama dopustilo rok za odgovor na podana dejstva, dokaze in pravna naziranja v prej prejetih pripravljalnih vlogah, nakar sta si stranki izmenjali več vlog. Na možnost širitve trditvene in dokazne ponudbe v ponovljenem postopku je nakazalo tudi Višje sodišče v Ljubljani v razveljavitvenem sklepu. Sodišče je tudi ocenilo, da so za izvedbo zgoraj navedenih dokazov smiselno izpolnjeni pogoji po 2. odst. 362. čl. ZPP. Ne velja pa to za dokaze, ki jih je tožeča stranka v ponovljenem postopku predlagala šele v vlogi z dne [redacted] 2019 (priloga A55 in zaslišanje prič [redacted]). Razlogi, ki jih je za tako pozno predlaganje novih dokazov navedla tožeča stranka (da je od Združenja Frank izjavo priče prejela šele [redacted] 2019, pri čemer je datum listine pred prvim narokom v ponovljenem postopku) po prepričanju sodišča niso utemeljeni in ne pomenijo nezakriviljenega ravnanja. Pravočasno pridobivanje listin od Združenja Frank je okoliščina v sferi tožnice in je zanjo dolžna sama poskrbeti. Po lastni navedbi je tožnica članica omenjenega združenja že od [redacted] 2017 dalje. Poleg tega bi izvedba teh dokazov tudi zavlekla postopek. Sodišče bi namreč moralo narok samo zaradi zaslišanja priče (spet) preložiti, saj mora na zahtevo stranke v primeru podaje pisne izjave priče to tudi zaslišati (6. odst. 236. čl. ZPP), tožeča stranka pa je neposredno zaslišanje te priče zahtevala. Pisna izjava priče v primeru hkratne zahteve po njenem zaslišanju sama zase ni upoštevna kot npr. listinski dokaz, saj gre za nadomestek neposrednega zaslišanja. Sodišče bi moralo v primeru zaslišanja priče [redacted] zaslišati tudi pričo tožene stranke [redacted] in tudi iz tega razloga preložiti narok. Sodišče je že za izvedbo zaslišanja priče tožeče stranke [redacted] moralo preložiti tudi narok dne [redacted] 2019, saj je bil dokazni predlog (podan le nekaj dni pred narokom) premalo substanciran⁴ in je šele po dopolnitvi na naroku sodišče lahko o tem dokaznem

3 Tožena stranka je ta dokazni predlog kot nasproten dokaz ponovila v odgovoru na pripravljalno vlogo tožeče stranke z dne [redacted] 2019, v kateri so bili podani prepozni dokazi,
4 Tožeča stranka je v obrazložitvev dokaznega predloga navedla, da naj se priča zasliši "glede pojasnila v zvezi z gibanjem CHF LIBOR-ja, predvidevanja za naprej...", kar ni jasen in nedvoumen dokazni predlog in ne opredeljuje pravno pomembnih dejstev, v zvezi s katerimi naj se priča zasliši (236. čl. ZPP)

predlogu sprejelo dokazni sklep. Izvedba tega dokaza pa za razliko od tu obravnavanih postopka ni zavlekla, saj je bil narok preložen še iz drugih razlogov (izjava tožeče stranke o pripravljalni vlogi tožene stranke). Sodišče iz navedenih razlogov ni upoštevalo prepozno predloženih dokazov tožeče stranke.

10. Sodišče toženi stranki po predlogu tožeče stranke ni naložilo, naj predloži produktno mapo za kredite v CHF, saj je tožena stranka navedla, da taka produktna mapa pri njej ne obstaja, tožeča stranka pa dokaza za nasprotno ni predložila (4. odst. 227. čl. ZPP).
11. Ostale dokazne predloge, ki jih je v dokazovanje svojih trditev predlagala tožena stranka (priče [redacted] in postavitev izvedenca finančne stroke) je sodišče kot nepotrebne zavrnilo, saj so bile trditve tožene stranke dokazane z izpovedbami že zaslišanih prič, postavitev izvedenca finančne stroke pa ni bila potrebna, ker je bil tožbeni zahtevek (tudi) v dajatvenem delu zavrnjen in sodišče posledično o pobotnem ugovoru tožene stranke ni odločalo.
12. Pravni mnenji, ki so jih za Združenje Frank napravili dr. Boštjan M. Zupančič in dr. Ciril Ribičič (priloga A 41) in dr. Dragica Wedam Lukić (priloga B54) je sodišče (podobno, kot to po že uveljavljeni sodni praksi velja za primer izven pravde pridobljenega izvedenskega mnenja) upoštevalo le kot del trditvene podlage pravnih strank.
13. V nadaljevanju obrazložitve se sodišče opredeljuje do izvedenih dokazov, ki so bili za odločitev v tej pravdni zadevi bistvenega pomena.
14. **Primarni in podredni tožbeni zahtevek sta neutemeljena.**
15. Med pravnima strankama ni sporno, da so tožena stranka (oz. njena pravna prednica [redacted] kot kreditodajalec in tožnica kot kreditojemalka dne [redacted] 2007 sklenili Sporazum o zavarovanju denarne terjatve s hipoteko v notarskem zapisu, katerega vsebina je tudi Kreditna pogodba (priloga A17). S tem je tožena stranka dala tožnici namenski-stanovanjski kredit v višini [redacted] CHF, kar znaša na dan [redacted] 2007 [redacted] EUR. Kreditojemalka se je kredit zavezala vrniti v 180 mesečnih anuitetah v evrski protivrednosti, pri čemer je prva anuiteta v znesku [redacted] EUR zapadla v plačilo dne [redacted] 2007, zapadlost zadnje pa je bila določena na datum [redacted] 2022. V pogodbi je bila dogovorjena obrestna mera kot seštevek veljavnega šestmesečnega LIBOR-ja in obrestne marže v višini 1,80 % letno, torej je bila obrestna mera spremenljiva in vezana na šestmesečni CHF LIBOR. Za zavarovanje terjatve tožene stranke je tožnica dovolila ustanovitev in vknjižbo skupne hipoteke na svojih nepremičninah.

16. Med pravnima strankama pa je sporno ali je tožena stranka pred sklenitvijo kreditne pogodbe tožnici razkrila vse pomembne okoliščine in tveganja pri sklenitvi takšne pogodbe in tako izpolnila svojo pojasnilno dolžnost, ali je tožnica razumela pomen valutnega tveganja, ki ga je prevzela s sklenitvijo te pogodbe, ali ima kreditna pogodba sploh dopustno podlago in ustreza temeljnim načelom obligacijskega prava oz. ali ima elemente oderuškega pravnega posla. Sporno je, ali je tožena stranka ob sklepanju pogodbe s tožnico ravnala v dobri veri in, ali med njunimi pravicami in obveznostmi obstaja znatno nesorazmerje. Podredno je sporno, ali je tožena stranka s kršitvijo pojasnilne dolžnosti tožeči stranki povzročila škodo.

Pravna podlaga

17. Pri presoji pogodbenega razmerja med strankama je sodišče uporabilo zlasti Obligacijski zakonik (Ur. l. RS, št. 97/2007 s sprem. in dopoln., v nadaljevanju: OZ), Zakon o varstvu potrošnikov (Ur.l. RS št. 20/1998 s sprem. in dopoln. - v nadaljevanju: ZVPot), Zakon o potrošniških kreditih, veljaven v obdobju od 23.8.2000 do 6.8.2010 (Ur.l.RS, št. 70/2000, s sprem. in dopoln., v nadaljevanju: ZPotK) in Direktivo Sveta 93/13/EGS z dne 5. aprila 1993 o nedovoljenih pogojih v potrošniških pogodbah (v nadaljevanju: Direktiva 93/13) ter sodno prakso Sodišča EU, ki temelji na omenjeni direktivi. Upoštevalo je tudi do dne izdaje te sodbe nastalo sodno prakso v zvezi s podobnimi primeri.

Glede primarnega tožbenega zahtevka

18. S primarnim tožbenim zahtevkom tožeča stranka uveljavlja ničnost sporne kreditne pogodbe na različnih temeljih, ki jih bo sodišče obravnavalo v naslednjih razdelkih. Posledično uveljavlja dajatveni zahtevek na izročitev zemljiškoknjižnega dovolila, z dajatvenim zahtevkom v znesku [REDACTED] (po spremembi tožbe) pa zahteva še vračilo plačanih obrokov kredita.

Presoja oderušta

19. Pogodba je nična, če kdo izkoristi stisko ali težko gmotno stanje drugega, njegovo nezadostno izkušnost, lahkomiselnost ali odvisnost in si izgovori zase ali za koga tretjega korist, ki je v očitnem nesorazmerju s tistim, kar je sam dal ali storil ali se zavezal dati ali storiti drugemu (119. člen OZ). Pogodbo je mogoče opredeliti kot oderuško, če so ob njeni sklenitvi kumulativno izpolnjene naslednje predpostavke: obstajati mora očitno nesorazmerje med vrednostima izpolnitve in nasprotno izpolnitve (objektivni element), to nesorazmerje pa mora biti posledica ravnanja okoriščenca, ki se kaže v zlorabi neugodnega položaja sopogodbenika, to je njegove stiske in težkega premoženjskega stanja, neizkušnosti, lahkomiselnosti

ali odvisnosti (subjektivni element).⁵ Po stališču pravne teorije in sodne prakse morajo obstajati vse potrebne predpostavke oduščitve v času sklenitve pogodbe (ker gre za sklenitveno napako), vse predpostavke morajo obstajati hkrati, morebitno pozneje nastalo nesorazmerje pa ni pravno relevantno.

20. Sodišče ugotavlja, da v obravnavani zadevi ni izpolnjen že objektivni element oduščitve, saj v času sklenitve kreditne pogodbe ni obstajalo nobeno nesorazmerje med obveznostmi strank. Tožena stranka je tožeči stranki odobrila kredit v višini [REDACTED] CHF, tožeča stranka pa se je zavezala kredit vrniti v 180 zaporednih mesečnih anuitetah v CHF. Dejstvo, da tožeča stranka trenutno potrebuje višje zneske v EUR za nakup ustreznih zneskov v CHF za poplačilo mesečnih obveznosti, je posledica spremembe tečaja EUR-CHF v obdobju od sklenitve sporne kreditne pogodbe do dneva vložitve tožbe. Tudi v kolikor bi lahko govorili o nesorazmerju med obveznostmi strank, je to nesorazmerje nastalo kasneje, po sklenitvi kreditne pogodbe, zato ni pravno relevantno za presojo oduščitve. Poleg navedenega o nesorazmerju med obveznostmi strank ni mogoče govoriti tudi zato, ker vse obveznosti tožeče stranke še niso zapadle v plačilo in zaradi negotovosti bodočega gibanja tečaja še ni znano, kolikšna bo celotna obveznost tožeče stranke. Sodišče nadalje ugotavlja, da ni podan niti subjektivni element oduščitve. Sodišče bo v nadaljevanju pojasnilo zakaj ocenjuje, da je tožnica razumela pomen valutnega tveganja. Dejstvo, da je tožnica CHF kredit najela zaradi rešitve stanovanjskega problema oz. [REDACTED] in poravnave [REDACTED] še ne implicira stiske kot elementa oduščitve. Tožena stranka z obstojem kakršnihkoli posebnih okoliščin na strani tožnice v smislu stiske, nezadostnosti izkušenosti, lahkomiselnosti ali odvisnosti v času sklepanja kreditnih pogodb ni bila seznanjena, in tožnica v tožbi tega tudi ne zatrjuje, še manj dokaže. Očitek, da je šlo za oduščitveno pogodbo, je tako neutemeljen. Temu stališču je že pritrdila tudi sodna praksa⁶.

O kreditnih poslih kot izvedenih finančnih instrumentih

21. Glede stališča tožeče stranke, da ima sporna kreditna pogodba bistvene značilnosti izvedenih finančnih instrumentov (IFI) ali borznih poslov, se sodišče ni podrobneje opredeljevalo. Pritrjuje toženi stranki, da obravnavane kreditne pogodbe ni moč presojati v smislu Zakona o trgu finančnih instrumentov⁷, saj ta ne ureja in se ne uporablja za hipotekarne kredite, ne gleda na to, ali so ti v EUR ali v CHF. Pri sporni pogodbi torej ne gre za investicijske storitve in s tem tudi ne za

⁵ sodba VSRS II Ips 232/2000 z dne 9.11.2000

⁶ Glej sklep VSRS 201/2017 z dne 7.5.2018 tč. 17

⁷ Ur. l. RS, št. 67/2007 s spremembami

izvedene finančne instrumente.⁸ Navedeno je sodišču prepričljivo potrdila tudi priča [REDACTED] katerega izpovedbo šteje za nepristransko, strokovno utemeljeno in zato povsem verodostojno. Temu stališču je že pritrdila tudi sodna praksa⁹.

Glede dovoljenosti kreditov v tuji valuti

22. Tožeča stranka neutemeljeno oporeka dovoljenosti kreditov v tuji valuti. Po prepričanju sodišča, ki sledi stališču VSRS¹⁰, sklenitev kreditne pogodbe v tuji valuti ni nasprotovala prisilnim predpisom. ZPotK namreč ureja kreditne pogodbe, pri katerih kot jemalec kredita nastopa potrošnik¹¹, ki jemlje kredit pod pogoji in za namen, ki ga zakon opredeljuje (1. čl. ZpotK). Ni dvoma, da gre za takšne vrste pogodb¹², v kateri tožnica nastopa kot potrošnica. Sporna kreditna pogodba je bila sklenjena na podlagi takrat veljavnega ZpotK (in določb ZVPot in OZ) ter na podlagi veljavnih predpisov o plačilih v tuji valuti, zato ne nasprotuje ustavi, prisilnim predpisom ali moralnim načelom. V času sklenitve sporne pogodbe niso več veljale določbe Zakona o deviznem poslovanju (Ur. l. RS, št. 23/99; v nadaljevanju: ZDP-1), ki so omejevale sklepanje poslov v tujih plačilnih sredstvih (18.čl.) in kreditiranje v tujem denarju (34. čl.). Omenjeni določbi sta prenehali veljati z dnem uvedbe evra kot denarne enote Republike Slovenije (Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o deviznem poslovanju (Ur. l. RS, št. 76/03; ZDP-1A). Že pred tem pa je Banka Slovenije na podlagi 2. odst. 34. čl. ZDP-1 s Sklepom o spremembah in dopolnitvah sklepa o pogojih sklepanja kreditnih poslov v tujem denarju med rezidenti¹³ dovolila sklepanje kreditnih pogodb z rezidenti v tujem denarju brez omejitev. Tudi temu stališču je že pritrdila tudi sodna praksa¹⁴.

Glede nedopustnosti pogodbene kavze

23. Skladno s 1065. členom Zakona o obligacijskih razmerjih¹⁵ (ki se uporablja skladno z drugim odstavkom 1061. člena OZ) se s kreditno pogodbo banka zavezuje dati uporabniku kredita na voljo določen znesek denarnih sredstev za

⁸ Enako je odločilo tudi Sodišče EU v zadevi C-321/14 *Banif Plus Bank Zrt proti Marton in Martonne Lantos*

⁹ Glej sklep VSRS 201/2017 z dne 7.5.2018 tč. 21

¹⁰ Glej sklep VSRS 201/2017 z dne 7.5.2018 tč. 12

¹¹ Potrošnik je fizična oseba, ki v poslih po tem zakonu deluje za namene izven svoje poklicne in pridobitne dejavnosti. (drugi odstavek 2. člena ZpotK)

¹² Kreditna pogodba je tista, s katero dajalec kredita daje ali obljubi dati potrošniku kredit v obliki odloženega plačila, posojila, zlasti gotovinskega posojila ali prekoračitve na tekočem računu in drugega podobnega finančnega dogovora, ki ima z ekonomskega vidika enak pomen kot kredit. (prvi odstavek 2. člen ZpotK)

¹³ Ur. l. RS, št. 106/2003

¹⁴ Glej sklep VSRS 201/2017 z dne 7.5.2018 tč. 12

¹⁵ Ur. l. SFRJ, št. 29/1978 do 57/1989

določen ali nedoločen čas, v neki namen ali brez določenega namena, uporabnik pa se zavezuje plačevati banki dogovorjene obresti in dobljeni znesek denarja vrniti v času in na način, ki sta določena v pogodbi. Sodišče ugotavlja, da ima sporna kreditna pogodba v času sklenitve in še vedno veljavno podlago, ki je v tem, da posojiljemalec pridobi posojilo (causa credendi). Sklenjena je bila na podlagi takrat veljavnega ZPotK (in določb ZVPot in OZ) ter na podlagi veljavnih predpisov o plačilih v tuji valuti, zato ne nasprotuje ustavi, prisilnim predpisom ali moralnim načelom in tudi ne temeljnih obligacijskim načelom. Kavze same valutne klavzule ni mogoče presojati ločeno od same pogodbe, kot to poskuša tožeča stranka. Gre za posamično presojo (ne)poštenosti pogodbenega pogoja, kar bo obrazloženo v nadaljevanju.

24. S sklenitvijo kredita v tuji valuti postane obveznost posojiljemalca odvisna od gibanja tečaja tuje valute, torej gre v tem smislu za aleatorno pogodbo. Sklenitev aleatorne pogodbe pa ni nedopustna, četudi bi bilo tveganje precejšnje ali neobvladljivo¹⁶. Tudi ugovor nedopustnosti pogodbene kavze zato sodišče kot neutemeljen zavrača.

Glede kršitve pojasnilne dolžnosti

25. Tožeča stranka kot bistveno toženi stranki očita, da naj ne bi izpolnila svoje pojasnilne obveznosti glede izpostavljenosti tožnice valutnemu tveganju zaradi vezanosti kredita na CHF ter tako izkoristila njeno neizkušenost, kar naj bi imelo za posledice ničnost kreditne pogodbe.
26. Ne ZPotK ne devizna zakonodaja¹⁷ nista prepovedovala ali omejevala sklepanja kreditnih pogodb v tuji valuti (tako je tudi stališče VSRS¹⁸). ZPotK je glede kreditne pogodbe v tuji valuti oziroma z valutno klavzulo določal le, da mora pogodba vsebovati navedbo tuje valute in vrsto tečaja, po katerem se izračunava vrednost v domači valuti, ter opozorilo, da se ob spremembi tečaja lahko spremenijo tudi predvideni zneski posameznih plačil (9. alineja 7. člena). ZPotK ni podrobneje določal pojasnilne dolžnosti. Določal je le splošno obveznost banke, da mora pred sklenitvijo pogodbe seznaniti potrošnika z vsemi pogoji kreditne pogodbe (prvi odstavek 6. člena ZPotK), ki morajo biti sestavljeni v enostavnem in razumljivem jeziku (prvi odstavek 7. člena ZPotK). Urejal je tudi obvezno vsebino oglasov in ponudb (5. člen), ki so morali vsebovati efektivno obrestno mero ter reprezentativen in razumljiv primer izračuna skupnih stroškov kredita. Poleg tega je bilo obvezno tudi opozorilo, da se efektivna obrestna mera lahko spremeni, če se spremenijo podatki za njen izračun, sicer se oglaševanje in ponujanje kreditov šteje za zavajajoče in nasprotuje dobrim poslovnim običajem.

16 Glej sklep VSRS 201/2017 z dne 7.5.2018 tč. 16

17 Ur. l. RS, št. 23/1999, 76/2003, 114/2006

18 VSRS Sklep II Ips 201/2017 z dne 7.5.2018, tč. 12

Po določbi prvega odstavka 21. člena ZPotK je bilo nično vsako pogodbeno določilo, ki je bilo v nasprotju s tem zakonom in v škodo potrošnika. Po določbi drugega odstavka 21. člena ZPotK pa so se določbe tega zakona neposredno uporabljale tudi v primeru, če so določila kreditne pogodbe nejasna ali nepopolna.

27. Pri presoji predmetne pogodbe je pomembna tudi Direktiva 93/13, ki je bila v slovenski pravni red prenesena z ZVPot. ZVPot v 22. členu določa, da morajo biti pogodbeni pogoji jasni in razumljivi. V 23. členu pa prepoveduje pogodbene pogoje, ki bi bili do potrošnika nepošteni. Konkretno se je z razlago poštenosti kreditov v tuji valuti, s katerimi kreditojemalec prevzema valutno tveganje, že ukvarjalo tudi Sodišče EU v zadevi C-186/16 *Andrićiuć in drugi proti Banca Romaneasca SA*. Sodišče EU je v tej zadevi odločilo, da je glavni predmet pogodbe (kar je v tem konkretnem primeru pogoj, vsebovan v pogodbi o posojilu v tuji valuti CHF z obveznostjo njegove vrnitve v isti tuji valuti), treba obravnavati kot pogoj, ki ni bil posamično dogovorjen. Temu je pritrdilo že tudi Vrhovno sodišče RS¹⁹, zato so nasprotne navedbe tožene stranke neutemeljene. Pogodbene določbe, ki je glavni predmet pogodbe, pa ni mogoče šteti za nepošteno, če je napisana v jasnem in razumljivem jeziku.²⁰ Šele, če bi se izkazalo, da banka potrošniku ni dala ustreznih pojasnil in tako pogodbene določbe ni moč šteti za jasno in razumljivo, je torej mogoča tudi presoja nepoštenosti glavnega predmeta pogodbe. Sodišče EU se pri razlagi, kaj je jasen in razumljiv jezik, sklicuje na svoje prejšnje odločitve, zlasti odločitev v zadevi C-26/13 *Kásler and Káslerné Rábai*. Zahteve po jasnosti in razumljivosti tako ni mogoče zožiti zgolj na njeno formalno in slovnično razumljivost, temveč jo je treba razlagati široko, saj je potrošnik v razmerju do trgovca oz. ponudnika v podrejenem položaju tudi kar zadeva raven obveščeniosti.²¹
28. To po mnenju Sodišča EU (ki ga je povzelo tudi VSRS) v primeru sklepanja kreditov v tuji valuti pomeni, da sta v pogodbi pregledno pojasnjena konkretno delovanje mehanizma, v katerega spada zadevni pogoj, ter, če je to primerno, povezava med tem mehanizmom in mehanizmom, določenim z drugimi pogoji, tako da lahko potrošnik na podlagi natančnih in razumljivih meril presodi, kakšne so ekonomske posledice, ki iz tega izhajajo zanj. Nacionalna sodišča morajo pri presoji upoštevati relevantne dejanske okoliščine (na primer oglase, informacije, ki jih je posojilodajalec predložil v okviru pogajanj) ter preučiti, ali je bil potrošnik obveščen o vseh elementih, ki bi lahko vplivali na obseg njegove obveznosti in na podlagi katerih lahko presodi predvsem skupne stroške svojega kredita.
29. Zahteva po jasnem in razumljivem jeziku tako v primeru kreditnih pogodb

19 Glej sodba in sklep VSRS II Ips 195/2018 z dne 25.10.2018 tč. 44

20 Sodba Sodišča EU C-186/16 *Andrićiuć in drugi proti Banca Romaneasca SA* z dne 20. 9. 2017, tč. 41

21 Glej sodba in sklep VSL II Cp 849/2017 z dne 6.6.2018

predpostavlja, da morajo finančne ustanove posojilojemalcem posredovati informacije, ki morajo zadostovati za sprejetje poučenih in preudarnih odločitev. To pomeni, da pogoj, na podlagi katerega je treba posojilo vrniti v isti tuji valuti kot je bilo sklenjeno, razume tako formalno in slovnično kot tudi glede njegovega dejanskega obsega, tako da je povprečni potrošnik, ki je normalno obveščen, razumno pozoren in preudaren, lahko ne le seznanjen z možnostjo zvišanja ali znižanja vrednosti tuje valute, v kateri je bilo posojilo sklenjeno, temveč tudi zmožen oceniti potencialno znatne ekonomske posledice takega pogoja za njegove finančne obveznosti. Presoja je potrebno opraviti glede na trenutek sklenitve pogodbe, pri čemer pa je potrebno upoštevati vse okoliščine, ki bi jih stranki lahko poznali ob sklenitvi pogodbe in ki bi vplivale na poznejše izvajanje pogodbe, ker pogodbeni pogoj lahko pomeni znatno neravnotežje med strankami, ki se pokaže šele med izvajanjem pogodbe.

30. Glede na navedeno je sodišče moralo torej oceniti, kako je bila (če je bila) s strani tožene stranke izpolnjena njena pojasnilna dolžnost. Odločilna je presoja, ali je bilo valutno tveganje tožeči stranki v zadostni meri vsebinsko pojasnjeno. Pri presoji kolikšna je bila pojasnilna obveznost tožene stranke glede tovrstnega kredita, je treba upoštevati, da je pri svetovanju in sklenitvi pogodbe banka nastopala kot strokovnjak na bančnem področju, tožnica pa kot laik, ki posebnega predznanja in izkušenj s kreditnimi posli ni imela. Profesionalna skrbnost banko zavezuje k prizadevanju, da bo potrošnik sprejel odločitev o sklenitvi pogodbe na informirani podlagi in da ga seznanj s tveganji, ki so značilna za sklenjeni posel. Informacije bi morale biti tožnici posredovane na način, da v celoti razume ekonomske učinke spremembe tečaja na višino njenih mesečnih obveznosti, preračunanih v domačo valuto, pri tem pa ni relevantna le vsebina same kreditne pogodbe, temveč tudi morebitne informacije in dodatna pojasnila, ki (ni)so bila tožnici posredovana med pogajanja, vključno z oglasi. Nadalje je pomembno tudi vprašanje ali je tožena stranka tožnici razkrila informacije o bančnem produktu, ki so bile njej znane kot strokovnjakinji na bančnem področju.
31. Sodišče je v predmetnem sporu sledilo kriterijem, ki sta jih za presojo (ne)razumljivosti pogodbenih pogojev in njihovi (ne)poštenosti v novejših odločbah postavila Vrhovno sodišče RS in Sodišče EU.
32. Po prepričanju sodišča je bila pogodbeni obveznost v kreditni pogodbi jezikovno dovolj jasno določena. Pogodba namreč povsem jasno in natančno opredeljuje, v kakšni EUR protivrednosti CHF je tožnici kredit odobren in kako se preračunava tako posojena glavnica, kakor tudi vsakomesečne anuitete vračila kredita in tudi končni poračun. Tožena stranka je izplačala znesek kredita v EUR protivrednosti, tožnica je mesečne anuitete plačevala v EUR, ki so predstavljali preračunano vsoto protivrednosti CHF vsak mesec posebej. Po naravi stvari valutna klavzula pomeni,

da se ob spremembi vrednostnega razmerja med EUR in CHF spremeni tudi višina mesečne anuitete, ki jo mora tožnica plačati toženi stranki. Obveznost tožene stranke izplačila posojenega denarja je bila enkratna, obveznost tožnice pa je določena v 180 mesečnih obveznostih. Zaradi spremembe tečaja se je tekom trajanja vračanja kredita spreminjala vsakomesečna anuiteta prve tožnice v EUR. Takšno dogajanje je lastno valutni klavzuli in predstavlja pravzaprav njeno osnovno funkcijo: enakovrednost medsebojnih dajatev, ki pa je vezana na preračun obveznosti s tujo valuto, na določanje njene vrednosti pa nobena stranka ni imela vpliva. Kreditna pogodba pa ni bila sklenjena pod nikakršnim odložnim pogojem, trditve tožeče stranke o tem so nerazumljive in kaj takega iz njenega besedila ne izhaja.

33. Zgoraj navedeno pa še ne zadošča za sklep, da je bil glavni predmet pogodbe jasen in razumljiv. Pomembno je zlasti, ali je bilo valutno tveganje tožnici predstavljeno na način, da je lahko predvidela tudi uresničitev „slabega scenarija“, to je, da lahko ob sklepanju pogodbe ugoden kredit zaradi spremembe referenčne obrestne mere ali/in spremembe tečajnega razmerja med valutama CHF in EUR postane zanjo neugoden in to tveganje sprejela.
34. Sodišče po izvedenem dokaznem postopku meni, da je upošteva v času sklepanja kreditne pogodbe znana dejstva in okoliščine, tudi gibanje tečaja med CHF in EUR v preteklosti, tožena stranka tožnico v zadostni meri opozorila na valutno tveganje.
35. Izveden dokazni postopek (zaslišanje prič in vpogled v listine) ne daje opore za trditev tožnice, da ji banka ni predstavila možnih tveganj in jo je zavajala ter je s tem ni zaščitila pred tveganjem. Tožnica je sama izpovedala, da je potrebovala kredit v znesku [REDACTED] EUR za izplačilo [REDACTED]. Želenega zneska kredita ni mogla dobiti na svoji banki [REDACTED], zato se je po nasvetu prijatelja obrnila na toženo stranko. Tam je ob sodelovanju referenta gospoda [REDACTED] izvedela, da želen znesek lahko dobi, če vzame kredit v CHF, pri čemer ji je imenovani rekel, da ni nobene bistvene razlike s kreditom v EUR, da ima tak kredit tudi sam in, da ji ne bi svetoval, če bi bilo to kaj slabega. Zagotovil naj bi ji, da je razlika samo ta, da obroki ne bodo fiksni, da bo šlo za nihanje 1 do 2 %, sicer pa je vse enako. Prednost tega kredita je bila zanjo, da je dobila toliko, kot je potrebovala, pa je vseeno zraven bila še sposobna preživeti. Gospodu [REDACTED] je zaupala, o valutnem tveganju ji je pojasnil samo, da obroki ne bodo fiksni in, da pomeni nihanje 1 % gor ali dol. Pravzaprav se o valutnem tveganju sploh nista pogovarjala. Sama je povedala, da jo je tedaj resnično zanimalo samo, da dobi toliko, kot je želela in da ima zraven še možnost preživetja. To možnost je

ponujal le CHF kredit in tega ji je bančni delavec tudi svetoval, ona pa mu je zaupala, še posebej, ker je rekel, da je to najboljši produkt, kar jih je banka kdaj imela. Kako in kdaj je podpisala izjavo o prevzemu valutnega tveganja, se ni spominjala, podpisa pa ni zanikala.

36. Sodišče tožnici ne verjame, da o valutnem tveganju ob sklepanju pogodbe ni bilo govora. V bistvenih delih je izpovedbo tožnice izpodbila priča [REDACTED] ki je bil v času sklepanja pogodbe zaposlen pri toženi stranki, sedaj pa ni več in sodišče na tej podlagi sklepa, da je lahko popolnoma verodostojna in nepristranska priča. Priča se konkretno tožnice sicer ni spomnila, kar je glede na oddaljenost časa sklepanja pogodbe razumljivo, a je prepričljivo izpovedala, da enako ravnala prav z vsemi svojimi strankami in po oceni sodišča ni nobenega razloga, da bi v primeru tožnice ravnala drugače. Nerealno je pričakovati, da se bo glede na število strank, s katerimi se splošno znano dnevno srečujejo bančni referenti, čez mnoga leta vsak spomnil vsake svoje stranke. Po oceni sodišča lahko opis splošnega ravnanja oz. pojasnil, ki je pri vseh strankah enako, prav tako zadosti standardu prepričljivosti. Priča je na podlagi vtisa z neposrednega zaslišanja delovala prepričljivo in verodostojno, njena izpovedba pa je potrjena tudi z izpovedbami drugih nepristranskih prič. Povedal je, da nikakor ni nobene stranke prepričeval, da bi vzela CHF kredit, vsaki stranki je bil narejen izračun v EUR in v CHF, delala se je direktna primerjava že zato, da se je videlo, kakšna je razlika v preplačilu kredita. Čisto vsako stranko je opozoril na valutno tveganje, pri čemer nobenih procentov ni omenjal. Tudi sam je bil prepričan, da je kredit v švicarskih frankih dober produkt in je dejansko tudi sam imel kredit v švicarskih frankih, vendar je vsem strankam povedal, da gre za tveganje. Izjave o prevzemu valutnega tveganja nikoli ni jemal kot formalnost in tudi ne drži, da bi strankam tako lahkotno razlagal švicarski kredit. Strankam je poskušal pridobiti čimveč informacij, vendar ji CHF kredita ni svetoval oz. odsvetoval. Povedal je le svoje mišljenje in predstavil informacije. Pojasnil je tudi konkretno, kako je strankam razložil valutno tveganje in sicer, da so prihodki, ki jih prejema v EUR oz. domači valuti, jemljejo pa kredit v tuji valuti, to se pravi, da stranka sprejme tveganje spremembe te valute, pri čemer pa so stranke praviloma bile že same prepričane, da je CHF najbolj trdna valuta. Za ilustracijo jim je še „po domače“ razložil, da „greš lahko spat, pa je zadeva drugačna. Se pravi, imaš danes denar za pet pivov, greš pa spat, pa imaš lahko samo še za štiri pri istem denarju, da je to tveganje“. Taka slikovita razlaga, posrečena ali ne, se zdi sodišču vsekakor zgovorna in nazorna. Še več, ilustrativna je do te mere, da stranki prikaže, da lahko pride do razlike v vrednosti za eno petino, kar pomeni, da ji ob njej ekonomske posledice valutnega tveganja in njegov vpliv na celotno finančno breme ne morejo ostati neznane.
37. Sodišče na podlagi kritične presoje izpovedb obeh zaslišanih, ki sta sodelovala ob sklepanju pogodbe, ugotavlja, da je slediti prepričljivejši izpovedbi priče [REDACTED]

ki z zadevo v ničemer ni obremenjen. Njegovo izpovedbo pa v bistvenih delih potrjujejo tudi izpovedbe prič [redacted] ki so skladno in prepričljivo povedali, da so strankam vedno predstavili tako kredit v EUR kot v CHF, da CHF kreditov niso preferirali in za to niso imeli razlogov, da so na valutno tveganje opozorili, niso dajali nobenih zagotovil o bodočih gibanjih tečajev. Priča [redacted] je prav tako prepričljivo povedal, da so vsem strankam predstavili kredit tako v EUR kot v CHF, pri čemer pa je bil obrok v CHF nižji in je ta odločitev, kaj je bilo za stranko ceneje, „prevagala“. Kljub vsemu pa je priča povedal, da so stranke opozarjali na to, da obrok ni fiksni ter, da se spreminja ter da stranka prejema dohodek v evrih in če bo imela kredit v frankih, bo izpostavljena kreditnemu oz. valutnemu tveganju, kar pomeni, da če bo tečaj franka narasel, bo tudi obrok narasel. Sam je, kot vodja poslovalnice, tako naročil tudi svojim podrejenim. Vedno so tudi uporabljali informativni izračun, kjer je bil podatek v evrih in frankih napisan, svetovalci komercialisti pa so stranke opozarjali, da je tečaj lahko drugačen ob dnevu črpanja, kot je bil na razgovoru ali ob sklenitvi kredita. Nihče pa ni mogel vedeti, kako se bo gibal tečaj EUR ali CHF v prihodnosti in s tem v zvezi strankam tudi niso mogla biti in niso bila dana nobena zagotovila. Potrdil je tudi izpovedbo priče [redacted] da je bila stranka tista, ki se je na koncu odločila kakšen kredit bo vzela. Kar pa je bistveno je to, da v obeh primerih gre za to, da se stranki predstavi možnosti, izbiro pa opravi stranka sama in tako je bilo po prepričanju sodišča tudi v konkretnem primeru. Priča [redacted] je dodatno izpovedal še, da so z namenom opozoril na valutno tveganje imeli organizirana izobraževanja, redne tedenske sestanke, referenti so prejeli navodila (kot npr. priloga A51), ki so jih po njegovem trdnem prepričanju upoštevali. Zlasti njegova izpovedba je bila kot celota za sodišče na podlagi vtisa z neposrednega zaslišanja izjemno prepričljiva, priča že skoraj sedem let ni več zaposlen pri toženi stranki in je z zadevo lahko povsem neobremenjen. Tožnici je izrecno zatrdil, da je nihče ni ogoljufal in, da so delavci tožene stranke delali pošteno in v dobro banke in stranke.

38. Izpovedbe zgoraj navedenih prič nadalje potrjuje tudi izjava kreditojemalca z dne [redacted] 2007 (priloga B14). Sodišče ne dvomi, da jo je tožnica podpisala, saj je tako sama izpovedala, čeprav se vsebine izjave ni spomnila. Vsebina izjave opozarja na dvoje tveganj:

a) obrestno tveganje, tj. tveganje spremembe referenčne obrestne mere CHF LIBOR, pri čemer je termin pojasnjen, nakazana je možnost povečanja anuitete zaradi zvišanja CHF LIBOR in naveden spletni naslov, kjer kreditojemalec lahko spremlja gibanje obrestne mere, in

b) valutno tveganje, tj. tveganje spremembe vrednosti CHF v primerjavi z EUR, pojasnjen je termin in nakazana možnost povečanja anuitete in naveden spletni naslov, kjer kreditjemalec lahko spremlja gibanje menjalnega tečaja.

39. Besedilo izjave je po oceni sodišča jasno in dovolj nazorno opozarja stranko na to, da s podpisom potrjuje, da je prejela vse potrebne informacije in, da prevzema tveganje zvišanja ali znižanja anuitet. Beseda tveganje je v izjavi zapisana kar šestkrat. Ker izjava na več mestih izrecno opozarja na možnost povečanja anuitete, že na tej podlagi ni mogoče zaključiti, da na morebiten slab scenarij tožnica ni bila opozorjena. Že dejstvo, da je potrebno podpisati posebno izjavo, ki vsebuje besedo tveganje, bi moralo zbuditi vsaj njeno pozornost. Da na valutno tveganje nihče ni opozoril in prikazal oz. obrazložil tveganja, dokazni postopek ne potrjuje. Tožnica je glede tega dejstva izpovedovala nekonsistentno. Po eni strani, da o valutnem tveganju ni bilo govora, po drugi strani pa izpoveduje, da ji je bilo zagotovljeno, da je tveganje minimalno oz. da lahko pride do spremembe anuitete za 1-2% gor ali dol. Navedeni trditvi si nasprotujeta. Če se toženi stranki očita zavajanje z zagotavljanjem o minimalnem tveganju, ni možno, da o valutnem tveganju (sploh) ne bi bilo govora, sporno je le, ali je bilo opozorilo na tveganje relativizirano na način, da prva tožnica ni mogla dojeti posledic prevzema tega tveganja.
40. Sodišče verjame tožnici, da ji je bil CHF kredit predstavljen kot ugoden, saj sta priči [REDACTED] izpovedali, da je bila v času sklepanja kreditne pogodbe obrestna mera CHF LIBOR na nizki ravni, zaradi česar je bila anuiteta CHF kredita nižja kot za EUR kredit pri isti vrednosti odobrenega kredita. Navedeno potrjuje grafični prikaz gibanja obeh obrestnih mer na prilogi B6. To pa pomeni, da je bil CHF kredit v zadevnem času (vsaj na prvi pogled) dejansko ugodnejši kot EUR kredit. Njegova ugodnost na daljši rok pa je drugo in v tem postopku tudi bistveno vprašanje. Odločilno je po prepričanju sodišča, ali je bilo prvi tožnici dovolj jasno predstavljena možnost, da kredit na dolgi rok (odplačilna doba je bila 15 let) lahko ne bo več (tako) ugoden, in, ali je bila prva tožnica to pripravljena tvegati.
41. Iz izpovedbe tožnice povsem jasno izhaja, da je imela pred očmi, ko je kredit najemala, zgolj njegove prednosti, to je nižji obrok in da je bilo zanjo pomembno le, da kredit lahko najame in da bo ob njem vseeno lahko tudi „preživela“. Sodišče ne verjame trditvam tožeče stranke, da jo je priča [REDACTED] pri sklepanju Kreditne pogodbe kakorkoli zavajal. Še posebej ne drži trditev tožnice, da naj bi ji tožena stranka skorajda vsilila CHF kredit s predočenjem dejstva, da za EUR kredit ni kreditno sposobna, saj je sama povedala, da je imela na voljo omejena sredstva in je željeno višino posojila lahko pridobila samo, če je najela CHF kredit, ker je bil obrok toliko nižji, da ni prekomerno obremenil njenega mesečnega dohodka. Prav razlog nižje obrestne mere in anuitete je bil odločilen,

da se je tožnica za ta kredit odločila, in ne morebiti prepričevanje ali zavajanje, poleg tega sodišče verjame priči [REDACTED] da ni imel nobenega posebnega interesa, da bi tožnico prepričeval v najem švicarskega kredita. Nasprotno ni logično, niti ni dokazano, da bi bančni uslužbenci bili kakorkoli nagrajani, če so sklenili CHF kredit. Vse zaslišanje priče na strani tožene stranke so to odločno znikale. Če je priča [REDACTED] izpostavil, da je tudi sam najel kredit v CHF (sam je ob zaslišanju potrdil, da ga je), to kvečjemu pomeni, da je bil prepričan v to, da gre dejansko za dober produkt in tožnice torej z ničemer ni zavajal. Banka posluje s strankami preko svojih zaposlenih in če so ti sklepali kreditne pogodbe v CHF, so tudi očitno bili pripravljene nase prevzeti tveganje, ki so ga takrat ocenili kot sprejemljivo. Priča je celo še v času zaslišanja na sodišču menil, da gre za kvaliteten produkt in je sam CHF kredit sicer enkrat že konvertiral v EUR, kasneje pa ga je zopet nazaj konvertiral v CHF. Vse navedeno prepričljivo negira trditve tožeče stranke, da je bila predstavitev CHF kredita s strani tožene stranke kakorkoli zavajajoča. Dejstvo je, da je v konkretnem primeru za tožnico bil ta kredit, glede na njeno izraženo željo po točno določeni višini kredita, upošteva njene dohodke, edina možnost, a je bilo tako zaradi njene želje pridobiti kredit v določeni višini in ob določeni odplačilni dobi, ne zaradi morebitnega interesa, vsiljevanja ali nekorektnega svetovanja tožene stranke. Trditev tožnice, da je bila primorana vzeti CHF kredit, ker za EUR kredit ni bila sposobna, je tako izvzeta iz konteksta. Kreditna sposobnost stranke je na eni strani odvisna od njenih dohodkov in stroškov, na drugi pa od višine posojila, ki ga želi vzeti in odplačilne dobe, ki jo izbere. V vsakem primeru so vse to okoliščine na strani stranke, ne banke. Ugotovitev, da je bil najem kredita v CHF (trenutno) ugodnejši, kot najem kredita v EUR, je posledica teh okoliščin in ne posledica kakršnegakoli vsiljevanja ali favoriziranja CHF kreditov s strani tožene stranke. Kot logično in življenjsko sprejemljivo sodišče sprejema izpoved priče [REDACTED] da sam strankam predstavi samo dejstva, odločitev pa vedno prepusti stranki in tudi v konkretnem primeru je odločitev sprejela sama tožnica. Priča je tudi prepričljivo znikala trditve tožeče stranke, da je bil njegov odhod iz službe pri toženi stranki posledica sklepanja CHF kreditov, tožnica pa nasprotnega ni dokazala.

42. Dokazni postopek je tudi pokazal, da tožnici res ni bilo računsko predstavljeno, kaj bi za njene mesečne obveznosti in tudi končno obveznost poplačila kredita pomenilo, če bi se tečaj med CHF in EUR spremenil npr. za 10, 20 ali 30 %. Navedeno bi sicer še bolj nazorno lahko prikazalo stranki ekonomske posledice tveganja, ki ga prevzema, ni pa mogoče trditi, da tožnica tveganja ni mogla zaznati in oceniti. Dejstvo je, da je tožnica glede na letnik rojstva [REDACTED] že imela določene življenjske izkušnje s tujimi valutami (jugoslovanski dinar, nemška marka, slovenski tolar in nazadnje evro). Navedeno sodišče utrjuje v prepričanju, da ni mogla biti povsem nepoučena o tem, kaj pomeni gibanje menjalnega tečaja

valute. Prav tako sodišče pritrjuje logični in življenjski trditvi tožene stranke, da izračun skupne obveznosti v primeru spremembe menjalnega tečaja za določen odstotek predstavlja precej preprosto računsko operacijo in jo lahko napravi vsaka stranka sama, če je za to zainteresirana.

43. Sodišče meni, da je bila tožnica glede prevzema valutnega tveganja opozorjena na več načinov, ki so po prepričanju sodišča dosegli standard, ki ga je za izpolnitev pojasnilne dolžnosti postavilo SEU in je tožnica na njihovi podlagi lahko sprejela poučeno odločitev. Tožnica je bila že z besedilom same kreditne pogodbe, ki razkriva, da gre za kredit, najet v CHF, ki se preračunava v EUR, opozorjena, da se kredit glasi na tujo valuto. Vedela je, da v tej valuti ne prejema plače. Nadalje je bila soočena z zahtevo po podpisu posebne izjave o prevzemu valutnega tveganja, ki jo je spremljalo tudi slikovito in nazorno pojasnilo bančnega uslužbenca [REDACTED] da „greš lahko spat, pa je zadeva drugačna. Se pravi, imaš danes denar za pet pivov, greš pa spat, pa imaš lahko samo še za štiri pri istem denarju, da je to tveganje“, ki po prepričanju sodišča ni imel nobenega razloga, da bi tožnici predstavljal zgolj prednosti tega kredita, zamolčal pa ji slabosti. Za povprečnega potrošnika bi po prepričanju sodišča določen signal za posebno pozornost morala pomeniti že beseda *tveganje*, ki je bila tožnici s strani referenta bančnega uslužbenca [REDACTED] zagotovo izrečena, pa tudi v izjavi je večkrat zapisana. Sodišče tožnici verjame, da je zaradi dejstva, da je tudi sam referent imel najet kredit v CHF in ji je to tudi povedal, imela večje zaupanje v tak produkt, vendar je to okoliščina, ki je sodišče ne more šteti v breme tožene stranke, saj je bila resnična in ne zavajajoča, kaže pa na to, da so tudi sami bančni uslužbenci verjeli, da gre za dober produkt. Zavajajoče bi bilo, če bi bančni uslužbenci neresnično navajali, da imajo sami CHF kredit z namenom, bi napeljali stranke k najemanju teh kreditov. O vseh pravnih posledicah sklenjenega pravnega posla, še posebej pa višini čiste vrednosti kredita, efektivni obrestni meri, obrestni meri in pravnih posledicah neplačila, je tožnico poučila tudi notarka (kot to izhaja iz notarskega zapisa – priloga A17). Pred črpanjem kredita in v petih dneh od sklenitve pogodbe je imela tožnica tudi pravico brez navedbe razloga odstopiti od pogodbe [REDACTED] čl. Kreditne pogodbe). Iz izvedenega dokaznega postopka ne izhaja, da bi tožnica kadarkoli, niti pri banki, niti pri notarki, izrazila dvom oziroma nerazumevanje o tem, kakšno tveganje prevzema. Svetovanje banke, ko predstavlja svojo kreditno ponudbo, ne pomeni, da je s kreditojemalcem sklenila pogodbo o svetovanju in je banko potrebno obravnavati zgolj kot pogodbenika iz kreditnega razmerja (njena poslovna dejavnost je trženje kreditov). V pravnem prometu in pri sklepanju pogodb se zahteva skrbnost obeh strank (6. člen OZ), kar v tem primeru pomeni, da je bila tožnica sama dolžna premisliti in se po potrebi dodatno pozanimati, kakšne obveznosti in kakšna tveganja prevzema s kreditno pogodbo. Tako je še

posebej, ker je tožnica v ponovljenem sojenju sama povedala, da je se je s toženo stranko oz. njenim referentom [REDACTED] sestajala več mesecev zapored, kar pomeni, da si je vzela dovolj časa za pridobivanje informacij in je torej lahko sprejela premišljeno in poučeno odločitev.

44. Tožnica je sama poudarila, da je želela pridobiti kredit v točno določeni višini in je neutemeljena njena trditev, da ji je tožena stranka ponudila zanjo neprimeren produkt. Dokazni postopek (izpovedbe praktično vseh bančnih uslužbencev, tudi tistih, ki jih sodišče šteje za povsem nepristranske) je pokazal, da je tožena stranka vsakemu zainteresiranemu kreditojemalcu vsaj osnovno pojasnila obrestno in valutno tveganje, so se pa primeri med seboj razlikovali tudi po tem, kako intenzivna je bila želja kreditojemalca pridobiti kredit v določeni višini in z določeno odplačilno dobo. Večja, ko je bila želja, manj pozornosti je kreditojemalec namenil informacijam o tveganju. Kreditojemalci so si z izbiro CHF kredita lahko pridobili večji znesek posojila oz. zagotovili manjšo mesečno anuiteto. To je bila tedaj očitna prednost CHF kredita, ki je bila za kreditojemalce zelo mamljiva. Prav to dejstvo narekuje banki, da mora kot finančni strokovnjak manj poučeno stranko informirati tudi o slabostih tega kredita. To je tožena stranka po prepričanju sodišča naredila. Tožnici je predala informacije, s katerimi je sama razpolagala. Pojasnila ji je, da tveganje obstaja in se lahko uresniči tudi t.im. „slab scenarij“. Po prepričanju sodišča pa pojasnilna dolžnost ne gre tako daleč, da bi banka morala kreditojemalce *odvrčati* od najemanja CHF kredita, oz. jih pred njimi *svariti* - tako je namreč razumeti očitke tožeče stranke. Takšna zahteva je lahko sprejemljiva z vidika današnjega vedenja o tem, do kakšnega padca tečaja EUR je dejansko prišlo po sklenitvi kreditne pogodbe (predvsem v letih 2011 in 2015), ni pa sprejemljivo z vidika tedanjega (ne)vedenja o tem, kako se bo gibal tečaj v prihodnje. Gibanje tečaja bi se lahko namreč obrnilo tudi v nasprotno smer - v korist kreditojemalcev in bi tako ravnanje banke (odvrčanje od CHF kreditov) bilo zanje škodljivo in nikakor koristno. Sodišče namreč opozarja, da se morajo tudi potrošniki v pravnem prometu obnašati preudarno in odgovorno, saj sami nosijo odgovornost za svoja ravnanja. Potrošniška zakonodaja jih sicer ščiti pred nepoštenimi ravnanji podjetij zaradi šibkejšega položaja in asimetrije informacij na trgu, vendar pa slednje ne pomeni, da lahko opustijo skrbnost in preudarnost pri sklepanju pravnih poslov. Kot je nedavno izpostavilo Vrhovno sodišče RS, pretirana skrb za potrošnika tudi ni v skladu s pojmovanjem posameznika kot razumnega, preudarnega, avtonomnega in svobodnega subjekta, ki je sposoben sprejemati odgovorne, ekonomske, življenjske in osebne odločitve, s katerimi oblikuje svoje življenje.²²

45. Sodišče meni, da so bila pojasnila povsem zadostna, da je tožnica, ki je visoko

²² VSRS Sklep II Ips 137/2018 z dne 25. 10. 2018, tč. 28; VSRS Sodba II Ips 195/2018 z dne 25. 10. 2018, tč. 52

██████████ lahko ocenila, da je kredit v CHF ugoden samo trenutno, dolgoročno pa zaradi možnosti sprememb razmerja med valutama lahko tudi ne bo več ugoden. Tožena stranka je zato izpolnitev svoje pojasnilne dolžnosti po prepričanju sodišča dokazala. Že navedeno bi zadoščalo za zavrnitev tako primarnega kot tudi podrednega tožbenega zahtevka.

46. Kljub temu je sodišče iz previdnosti opravilo še **presojo nepoštenosti pogodbenega pogoja** v skladu s smernicami, ki jih je za to presojo podalo SEU (presoja dobre vere toženke in obstoj morebitnega znatnega neravnotežja med pravicami in obveznostmi strank).
 47. Po prepričanju sodišča bi tudi v primeru, da bi bila pojasnilna dolžnost tožene stranke pomanjkljiva, ne gre za nepošten pogodbeni pogoj. Ni izkazana niti slaba vera tožene stranke niti obstoj znatnega neravnotežja med pravicami in obveznostmi strank.
 48. SEU je v zadevi Andriuciuc pojasnilo, da je presojo nepoštenosti treba opraviti glede na trenutek, v katerem je bila pogodba sklenjena, pri čemer je treba upoštevati vse okoliščine, ki bi jih banka lahko poznala ob sklenitvi pogodbe in bi lahko vplivale na njeno poznejše izvajanje, saj pogoj lahko pomeni neravnotežje med strankami, ki se pokaže šele med izvajanjem pogodbe. Pogoj o vračilu kredita v tuji valuti lahko ob devalvaciji nacionalne valute breme tečajnega tveganja nalaga potrošniku. Presoditi je torej treba, ali je banka ravnala v dobri veri in obstoj morebitnega znatnega neravnotežja med pravicami in obveznostmi strank; presoja se, ali bi banka, če s potrošnikom lojalno in pravično posluje, lahko razumno pričakovala, da bi potrošnik tak pogoj sprejel v okviru posamičnih pogajanj²⁴
- a) presoja dobrovernosti*
49. Po prepričanju sodišča in po izvedenem celotnem dokaznem postopku sodišče ne dvomi, da je banka ob sklepanju kreditne pogodbe s tožnico ravnala v dobri veri. Nasprotno namreč ni dokazano.
 50. Ključno za presojo dobrovernosti tožene stranke je, ali je kot bančni strokovnjak lahko predvidela, da se tveganje, ki ga je prevzela tožnica, dolgoročno ne bo realiziralo v njeno korist, da je torej verjetnost negativnega gibanja tečaja pomembno večja, kot verjetnost pozitivnega gibanja²⁵.
 51. Sodišče kot logične, skladne in prepričljive sprejema izpovedi zaslišanih prič

23 Po lastni izpovedbi je po ██████████

24 Glej sklep VSRS II Ips 2017/2017 z dne 7. 5. 2018, tč. 28

25 Glej sklep VSL II Cp 2738/2017 z dne 16.5.2018

[redacted] da nihče, niti tožena stranka ni mogla napovedati dolgoročnega gibanja tečaja CHF napram EUR. Napovedi, četudi bi bile dane, bi bile izjemno nezanesljive. Iz istega razloga tudi bančni uslužbenec [redacted] kot je prepričljivo in skladno z ostalimi pričami izpovedal, ni mogel zagotoviti, da gre za stabilno valuto in, da se tečaj lahko spremeni samo za odstotek ali dva, in tega tudi nikdar ni počel. Nasprotna izpovedba prve tožnice (ki je ne podpira prav noben drug dokaz) je s tem izpodbita.

52. Glede na ročnost konkretne kreditne pogodbe (doba vračila kredita 15 let) je bilo dolgoročno gibanje tečaja tekom trajanja celotne odplačilne dobe tudi po prepričanju sodišča nemogoče napovedati. Splošno znano dejstvo je, da se tečaji gibljejo v obe smeri, navzgor in navzdol, verjetnost za oboje je povsem enaka. Pritrditi je toženi stranki, da bi se trend na dolgi rok lahko kadarkoli obrnil tudi v drugo smer in v korist kreditorejmalcev. Navedeno so prepričljivo in skladno izpovedale pričé [redacted] in [redacted]. Vsi imenovani so lahko povsem nepristranski, saj nikoli niso bili ali pa niso več zaposleni pri toženi stranki, zato jim sodišče verjame in sledi. Kot manj zanesljivo oz. celo protislovno pa sodišče ocenjuje izpoved pričé [redacted] v delu, ko je najprej zatrdil, da gibanja tečaja nikakor ni mogoče vnaprej napovedati (celo z besedami: „ni teorije“), v nadaljevanju pa, da bi sam že v letu 2008 in celo že v marcu 2007 odsvetoval sklepanje kreditne pogodbe v CHF.
53. Na ravni zgolj trditev so ostali očitki tožnice, da ji je banka prikrivala informacije, da je vedela, da bo prišlo do velikega padca EUR napram CHF in, da je CHF kredite plasirala na slovenski trg z namenom zasluzka. Vse navedeno je bilo prepričljivo izpodbito z izpovedbami pričé [redacted] in [redacted] ki so vsi zatrdili prav nasprotno. [redacted] je med drugim povedal, da ima tudi sam, kot dolgoletni izkušen bančnik, še vedno kredit v CHF, čeprav ga je vmes že konvertiral v EUR. Že to po prepričanju sodišča kaže, da banka v času sklepanja predmetnih pogodb ni razpolagala z informacijami o bodoči devalvaciji domače valute, ki bi jih prikrivala svojim strankam. Priča [redacted] je celo poudaril, da, če bi banke vedele, do kakšnega padca domače valute bo prišlo, ne bi odobrile strankam nobenega drugačnega kredita, kot le v EUR. Sodišče zgoraj naštetim pričam povsem verjame tudi, da banki sploh ni v interesu, da bi se valutno tveganje uresničilo v škodo kreditorejmalcem, saj je v tem primeru bila ogrožena kreditna sposobnost stranke in s tem možnost, da banka uresniči svoj interes. Ta

pa je ne le v vrnitvi tega, kar je dala (posojilo), ampak tudi v plačilu pogodbenih obresti. Vse navedene priče so izpovedale, da velikega padca tečaja EUR nihče ni predvideval, banka pa s CHF krediti ni pridobivala večjega dobička, kot z drugimi krediti, zato ni imela interesa strankam karkoli prikrivati, prav nasprotno.

54. Očitki, da tožena stranka ni upoštevala navodil oz. opozoril Banke Slovenije (očitek vsebuje Pravno mnenje) so neutemeljeni in brez vsake dokazne podlage. Res je Banka Slovenije komercialne banke opozorila z dopisi (tožeča stranka jih sicer ni predložila), da naj se zaradi naraščajočega obsega kreditiranja v CHF same zavarujejo pred valutnim tveganjem in kreditojemalce nanj tudi opozorijo s klavzulo v pogodbi ali s posebno izjavo, v kateri stranka potrdi, da je s tem tveganjem seznanjena. O tem je prepričljivo izpovedal [REDACTED] zaposlen pri Banki Slovenije. Tožena stranka je zgornje napotke očitno upoštevala, saj je podala ustrezna navodila za svoje referente (to je izpovedal priča [REDACTED] kar potrjuje tudi priloga A51) in oblikovala posebno izjavo, s katero so kreditojemalci potrdili, da so pridobili potrebne informacije in sprejemajo obrestno in valutno tveganje. V izjavi so navedeni tudi spletni naslovi, kjer stranka lahko spremlja gibanje obrestnih mer in tečajev. Navedeno kaže na to, da je bila CHF kreditom kot posledica opozoril Banke Slovenije, posvečena posebna pozornost v smislu varovanja koristi kreditojemalcev. Ne drži zato trditev tožnice, da je banka prodajala toksičen produkt, za katerega sama ni vedela, kakšen je.
55. Sodišče je pri presoji dobrovernosti moralo upoštevati tudi reklamno gradivo tožene stranke. Prva tožnica je kot zavajajoč ocenila letak tožene stranke o stanovanjskih kreditih²⁶ (priloga A39), a hkrati nikoli ni trdila, da se je za kredit odločila na podlagi kakršnegakoli pisnega gradiva. O tem tudi ni izpovedovala, a se sodišče iz previdnosti tudi o njem opredeljuje, ker lahko nakazuje na splošno prakso banke in je relevanten z vidika dobre vere tožene stranke. Navedeni letak kot posebno ugodnost pri stanovanjskih kreditih omenja večvalutni kredit in sicer z besedilom, da je tožena stranka prva banka v Sloveniji, ki omogoča večvalutni kredit z minimalnim valutnim tveganjem, pri tem kreditu pa lahko poljubnokrat v okviru ene kreditne pogodbe stranka spremeni valuto, na katero je kredit vezan, sprememba je možna vsake tri mesece in si s tem stranka zagotovi najmanjšo možno stopnjo valutnega tveganja. V tem pa ni po oceni sodišča prav nič zavajajočega ali slabovernega. Ta možnost je bila strankam dejansko dana, kar bo obrazloženo v nadaljevanju. Navedbo o minimalnem tveganju je torej razumeti tako, da stranka s konverzijo kredita tveganje odvrne oz. ga na ta način minimalizira. Ker je to stranka dejansko lahko storila, po prepričanju sodišča tu ni šlo za zavajanje.

²⁶ Ne bo pa se sodišče opredeljevalo do letaka druge komercialne banke na prilogi A40, ki za ta primer ni relevanten

56. Dokazni postopek je torej pokazal, da tožena stranka gibanja tečaja niti v pozitivno, niti v negativno smer, ni mogla predvideti, tožnici pa je predstavila informacije, s katerimi je tedaj sama razpolagala. Ker pa je teoretična možnost gibanja v negativno smer obstajala, je tožena stranka na to morala opozoriti in stranki zagotoviti tudi možnost, da CHF kredit spremeni v EUR kredit in se valutnemu tveganju v nadaljnje izogne. Tako je po prepričanju sodišča tožena stranka tudi ravnala in ji zato slabe vere ob sklepanju pogodbe s tožnico ni mogoče očitati. Na nikakršni podlagi po prepričanju sodišča še ni mogoče zaključiti, da je tožena stranka pričakovala dolgoročno gibanje tečaja v škodo tožeče stranke. Te možnosti pa po drugi strani tudi ni zanemarila, saj je sprejela ukrepe, ki so bili namenjeni uravnoteženju tega tveganja: ustna opozorila na valutno tveganje s strani bančnih referentov, pisne izjave in tudi vključitev pogodbene klavzule o večvalutnem kreditu, zaradi česar je na mestu zaključek, da je ravnala v dobri veri.
57. Sodišču tako preostane še presoja pogoja, ali je med pravicami in obveznostmi strank ob sklepanju posojilne obstajalo znatno neravnotežje.
- b) presoja znatnega neravnotežja med pravicami in obveznostmi pogodbenih strank*
58. Sodišče po izvedenem dokaznem postopku ugotavlja, da tudi to neravnotežje ni obstajalo.
59. Obstoj morebitnega znatnega neravnotežja med pravicami in obveznostmi pogodbenih strank je treba presojati glede na čas sklenitve pogodbe. Pri sklepanju dvostranskih pogodb udeleženci izhajajo iz načela enake vrednosti vzajemnih dajatev (1. odst. 8. čl. OZ), vendar to načelo ne zagotavlja enakovrednosti pogodbenih obveznosti v času, ko se morajo te izpolniti. Načeloma mora vsaka stranka sama nositi riziko spremembe okoliščin po sklenitvi pogodbe, zakon pa določa v katerih primerih ima kršitev tega načela pravne posledice (2. odst. 8. čl. OZ).
60. Ob presoji znatnega neravnotežja med pravicami in obveznostmi pogodbenih strank sodišče izhaja iz kavze sklenjene kreditne pogodbe. Tožnica je pridobila posojilo, katerega se je zavezala vračati v mesečnih anuitetah, s tem si je omogočila uresničitev zastavljenega cilja; izplačila dedičev. Tožena stranka je kot banka pridobila odmeno za posojlo denarja (obresti po izbrani obrestni meri). Tožnica je nase prevzela valutno tveganje, tožena stranka pa kreditno tveganje (da kredit ne bo vrnjen), ki se mu je v konkretnem primeru pretežno izognila z zavarovanjem posojila s hipoteko na nepremičnini tožnice. Obrestno tveganje (padec ali porast izbrane spremenljive obrestne mere) sta nosili obe pogodbeni stranki. Glede načina obrestovanja sodišče ugotavlja, da tožena stranka za kredite,

namenjene prebivalstvu, uporablja izključno anuitetni način (ne glede na valuto kredita), kar je potrdila priča [REDACTED]. S takšnim načinom odplačevanja kredita po oceni sodišča ni prav nič narobe, zaradi le tega pa takšen kredit v valuti CHF ni nič bolj kompleksen.

61. Valutno tveganje je tožena stranka kot banka odvrnila z uravnoteženjem pozicij, o čemer so jasno, prepričljivo in neizpodbitno izpovedali [REDACTED] in [REDACTED]. S takim upravljanjem z valutnim tveganjem pa kreditojmalcem v ničemer niso škodovali, kar so prav tako izpovedali prej naštetih. Navedeno ni bilo del pogodbenega razmerja s kreditojmalcem, ampak zakonska obveznost banke. V skladu z določili v času sklenitve kreditnih pogodb veljavnega Zakona o bančništvu²⁷ (v nadaljevanju: ZBan) mora banka naložbe, zaradi katerih je izpostavljeno tveganje zaradi morebitnih izgub zaradi spremembe obrestnih mer tečajev tujih valut, spremembe cen vrednostnih papirjev in drugih finančnih instrumentov oziroma drugih tržnih tveganj ustrezno uskladiti z obveznostmi banke, katerih višina je odvisna od enakih sprememb (85. člen ZBan). Navedeno pomeni, da si mora banka v primeru, da ima naložbo v tuji valuti, zagotoviti ustrezno financiranje oziroma ustrezna sredstva v enaki tuji valuti (v predmetnem primeru v valuti CHF). Tudi banka kredit v tuji valuti od trenutka njegovega črpanja s strani komitenta do trenutka njegove vrnitve, vodi in je dolžna voditi v svoji bilanci v tuji valuti. V primeru, da kreditojemalec iz katerihkoli razlogov svojih obveznosti do banke iz naslova kredita v tuji valuti ob zapadlosti ne bi poravnal ali ne bi bil sposoben poravnati, to v ničemer ne bi odvezalo banke poravnati svojih obveznosti do virov sredstev v tuji valuti, ki jih je banka dolžna zagotoviti in jih je dolžna vzdrževati ves čas trajanja kreditnega razmerja. Navedeno jasno in prepričljivo izhaja tudi iz izpovedb priče [REDACTED] in [REDACTED]. Tožeča stranka teh trditev in dokazov tožene stranke ni z ničemer izpodbila, zato jim sodišče lahko brez zadržkov sledi. Iz navedenega je zaključiti, da je tožena stranka z odobritvijo CHF kreditov v osnovi prav tako prevzela valutno tveganje, ki ga je morala na zgoraj opisan način odvrniti, a to na položaj kreditojmalcev v ničemer ni vplivalo.
62. Postavlja se vprašanje, ali je prevzem valutnega tveganja na strani prve tožnice vodil v znatno neravnotežje pravic in obveznosti med pogodbenikoma. Po prepričanju sodišča ni tako.
63. Povečanje bremena vračila za tožnico kot posledica padca tečaja EUR je v konkretnem primeru nastopilo šele po trenutku sklenitve pogodbe (pred tem se je nekaj časa tečaj CHF glede na EUR celo gibal zelo ugodno za tožnico, kar izhaja iz grafa gibanja tečaja na prilogi B8), pred tem pa (vsaj v takšnem obsegu) v času sklenitve pogodbe iz razlogov, ki jih je sodišče že navedlo, sploh ni bilo

²⁷ Ur. l. RS, št. 104/2004 s spremembami

predvidljivo. Negotovost je bila dvosmerna in končni ekonomski učinek ob sklepanju pogodbe ni bil znan ne tožeči, ne toženi stranki. Valutno tveganje se je žal uresničilo v škodo tožnice, gledano z vidika okoliščin v času sklepanja kreditne pogodbe, se lahko ne bi in bi šlo dolgoročno v nasprotno smer. V tem primeru bi tožnica imela korist od CHF kredita. Že to dejstvo daje odgovor na vprašanje, ali bi se ob sklenitvi pogodbe predvidljive posledice spremembe menjalnega tečaja v izrazito večji meri odrazile v tožnični sferi. Posledice uresničitve valutnega in obrestnega tveganja so za potrošnika res praviloma hujše, kot so za banko, a ta okoliščina sama po sebi še ne pomeni znatnega neravnotežja v smislu 3. čl. Direktive 93/13. Do nedopustne prevalitve valutnega tveganja na tožnico bi prišlo, če bi toženka lahko predvidela, kako se bo gibala vrednost tečaja, ali če bi v okviru pogodbenih določb svoje tveganje omejila ali izključila.²⁸ Nič od tega se v konkretnem primeru ni zgodilo. Ne drži, da tožena stranka z ničemer ni poskrbela za zaščito tožnice za primer uresničitve t. im. slabega scenarija. V kreditno pogodbo je namreč vključila klavzulo o t.im. večvalutnem kreditu (11. čl.), s katerim je vsakemu kreditojemalcu omogočila, da po preteku treh mesecev od sklenitve pogodbe vsake tri mesece predlaga konverzijo (spremembo valute kredita) v EUR kredit. Prav večvalutni kredit je tudi po prepričanju sodišča tista varovalka, ki jo je tožena stranka vgradila v kreditne pogodbe za CHF kredite za primer, da se valutno tveganje uresniči v škodo kreditojemalcev.

64. Sodišče po izvedenem dokaznem postopku meni, da je tožnica možnost konverzije imela, a se zanjo iz razlogov na njeni strani ni odločila. Priča [REDACTED] je jasno in zelo prepričljivo izpovedal, da tožena stranka prav nikomur ni odklonila prošnje za konverzijo kredita, da je bilo tako tudi v primeru tožnice, izhaja iz nadaljevanja.
65. Nedokazan je ostal očitek tožeče stranke, da naj bi ji tožena stranka oz. njen referent [REDACTED] v letu 2009 odsvetoval konverzijo in jo miril, da se bo nihanje umirilo. Takšno izpovedbo tožnice je izpodbila izpovedba prič [REDACTED] ki je povedal, da vsaki stranki povedal, da ji ne more svetovati, kaj naj naredi, predstavi ji dejstva in priskrbi informacije, odločitev pa je vedno njena. Tudi, če je povedal svoje osebno mnenje, to ni svetovanje, kaj naj stranka naredi. Konverzije ni odsvetoval, če jo je stranka želela, kar je bilo redko, se ne spomni, da bi jo komu zavrnili. Taka izpovedba je za sodišče bolj logična in prepričljiva, saj je povsem jasno, da se glede na nepredvidljivost gibanja tečajev mora stranka sama odločiti, ali je še naprej pripravljena sprejeti valutno tveganje. Potrjena je tudi z izpovedbami ostalih prič, kot bo navedeno v nadaljevanju.
66. Očitek tožeči stranki, da v času po odhodu priče [REDACTED] z delovnega mesta pri toženi stranki v letu [REDACTED] slednja vse do leta 2015 ni zagotovila osebe, s katero bi tožeča stranka lahko komunicirala, ni dokazno podprt. Tožeča stranka je sama

²⁸ Glej sodba VSL II Cp 1535/2018

izpovedala, da je bila v letu 2014 osebno na banki, torej ne drži, da naj bi se v vmesnem času neuspešno obračala na toženo stranko. Priča [REDACTED] ki je s tožnico sodeloval po odhodu priče [REDACTED] je povedal, da je bil tožnici vedno na razpolago, če je rabila informacije in si je z njo dopisoval preko mailov, imel je kar nekaj kontaktov. Sam je tožnici razložil, kakšne so opcije, prepričeval je ni, naj ne spremeni valute, težko bi rekel, da ji bi odsvetoval konverzijo. Res pa so vsi pričakovali, da se bo tečaj obrnil navzgor, čeprav je gibanje nemogoče napovedati. Zagotovil s tem v zvezi tožnici ni dal, saj tega ne more. Navedeno je posredno potrjeno z izpovedbo same tožnice, da ji je priča [REDACTED] rekel, da ima tudi sam kredit v CHF in ne ve, kaj narediti. Konverzije tožnici torej ni odsvetoval, ampak se zanjo sama ni odločila in se še tudi danes po lastni izpovedbi zanjo ne želi odločiti, ker se ji ne izplača.

67. Nadalje je dokazni postopek v celoti izpodbil tudi trditev tožeče stranke, da je tožena stranka na sestanku v marcu 2015 priznala, da je pozabila na tečajna odstopanja in tožnice ni želela obravnavati drugače kot ostalih kreditojemalcev rekoč „če to odobrimo vam, potem to moramo tudi ostalim“. Priči [REDACTED] in [REDACTED] ki sta sodelovali pri sestanku v marcu 2015 s tožečo stranko, sta skladno povedala, da česa takega tožnici nista izrekla in na ta način s strankami tudi ne komunicirata. Prepričljivo sta potrdila, da je bila tožnici ponujena konverzija CHF kredita v EUR kredit po tečaju na dan konverzije, kar za tožnico ni bilo sprejemljivo. Sama tožeča stranka namreč priznava, da se za konverzijo kredita pod pogoji, ki jih je ponujala tožena stranka, ni bila pripravljena odločiti. Izpovedala je namreč, da je želela konverzijo pod ugodnejšimi pogoji, kot ji je bila pripravljena to nuditi tožena stranka. Priči [REDACTED] in [REDACTED] sta skladno izpovedali, da sta bila pri tej ponudbi vezana na sklep Uprave banke in sama niti ne bi mogla stranki odobriti konverzije pod drugačnimi pogoji, kar je sodišču popolnoma jasno in razumljivo in logično. Povedala pa sta, da je bila takrat konverzija za stranke celo brezplačna in je banka krila tudi notarske stroške, enako je povedal tudi priča [REDACTED] nasprotnega dokaza ni, zato sodišče v to dejstvo nima razloga dvomiti. Tudi priča [REDACTED] je povedal, da je bila nekaj časa konverzija celo brezplačna, kasneje pa je strošek znašal cca 100 EUR, kar po oceni sodišča ni nesorazmerno visok strošek. Na dlani je torej, da konverzija za tožnico ni pomenila, da mora valutno tveganje odvrniti na način, da utrpi enako, ali še večjo škodo.
68. Po prepričanju sodišča je klavzula o večvalutnem kreditu zadosten in primeren ukrep za odvrčanje valutnega tveganja, še posebej ob dejstvu, da konverzija za stranke ni bila niti logistično, niti cenovno nesorazmerno neugodna. Nasprotnega tožnica ni dokazala. S tem, ko je tožena stranka konverzijo omogočala, je po prepričanju sodišča ravnala dobroverno in na način, ki ni vodil v znatno neravnotežje pogodbenih pravic in obveznosti. Valutno tveganje je učinkovito res v

celoti prevzel nase kreditojemalec, vendar je bil o njem po prepričanju sodišča ustrezno obveščen, tveganje pa je lahko šlo v pozitivno ali v negativno smer. Stranka, ki ni želela več nositi valutnega tveganja, se mu je v prihodnje lahko izognila. Vprašanje, ali se ji konverzija izplača, ali ne, je bolj kot z vprašanjem dobre vere tožene stranke in nesorazmerjem pravic in obveznosti, povezano z dejstvom, da se je valutno tveganje žal uresničilo v škodo tožnikov, lahko pa bi bilo tudi obratno. V obratni situaciji bi kreditojemalci kreditov v CHF profitirali, žal pa se je uresničil slab scenarij, a le zaradi padca domače valute, na kar tožena stranka ni imela vpliva.

69. Na drugi strani je izveden dokazni postopek pokazal, da tožena stranka ni imela od kreditov v CHF nobenih nesorazmernih premoženjskih koristi, kot to zmotno zatrjuje tožeča stranka. Praktično vse o tem zaslišane priče so, ne glede na to, katera pravdna stranka jih je v dokaz svojih trditev predlagala, izpovedale prav nasprotno. Priče [redacted] so (še posebej jasno in prepričljivo slednja dva, ki tudi nista več zaposlena pri toženi stranki in sta zato lahko povsem nepristranska) zelo jasno in nazorno povedali, da banka z dajanjem kreditov v CHF ni pridobila nikakršnih koristi. Valutno tveganje je tožena stranka sicer res odvrnila, kar pomeni, da tožena stranka od dajanja CHF kreditov ni imela nobenih dobičkov iz naslova tečajnih razlik, ni pa v tem pogledu učinkovito nosila tudi tveganja. Drugače povedano - v primeru gibanja razmerja med tečaji v obratno smer banka ne bi zaslužila, res pa ob devalvaciji domače valute ni utrpela tudi nobene izgube. Pri tožeči stranki je ravno obratno; v primeru zanjo ugodnega gibanja tečaja, bi prihranila, v primeru neugodnega, ki se je žal uresničil, pa mora nositi večje breme. Nanj pa je bila izrecno opozorjena, dana pa ji je bila tudi možnost, da se v primeru neugodnega gibanja tečaja zaščiti tako, da spremeni valuto kredita. Na razpolago je imela ukrep, s katerim bi lahko dosegla prenehanje valutnega tveganja in ta ukrep po ugotovitvah sodišča ni bil niti nesorazmerno finančno obremenjujoč, niti nesorazmerno zapleten. Res pa bi morala tožnica v tem primeru nositi breme do tedaj nastalih tečajnih razlik, prav v tem je bila srž tveganja. Dejstvo je, da je tožnica ta ukrep imela na razpolago ves čas odplačilne dobe kredita. Ugotavljanje kdaj bi bil pravi trenutek za menjavo, po prepričanju sodišča ni naloga banke, ampak odločitev stranke. Nerealno je po prepričanju sodišča pričakovanje, da bo banka „ujela“ pravi trenutek in ob pravem času svetovala strankam, naj spremenijo valuto v času, ko je tečaj zanje (še dovolj) ugoden. Tožnica sodeč po slišanjem v tem postopku, ni bila pripravljena sprejeti odločitve za konverzijo pod pogoji, ki jih je nudila banka in so bili že od samega začetka del njenega pogodbenega razmerja. To pa pomeni, da možnosti za odvrnitev (nadaljnega) valutnega tveganja ni izkoristila iz razlogov na njeni strani.

70. Čeprav ni v neposredni zvezi z osrednjim predmetom te zadeve, sodišče zavrača

še očitke tožeče stranke, da tožena stranka ne upošteva zakonsko omejenega zneska obremenitve plače. Pritrditi je toženi stranki, da so se ob sklepanju pogodbe upoštevali pogoji, veljavni na dan ponudbe (kar izhaja iz informativne ponudbe na prilogi B53), na kar je bila tožnica v ponudbi izrecno opozorjena. Nadalje je izvrševanje upravno izplačilne prepovedi stvar delodajalca, upoštevanje zakonske omejitve pri izvršbi na plačo pa stvar morebitnega izvršilnega postopka, z očitki ničnosti pogodbe pa oboje ni povezano.

71. Sodišče na podlagi vsega navedenega ocenjuje, da glavni predmet pogodbe ni bil nepošten, saj je ob sklepanju pogodbe tožena stranka ravnala v dobri veri in zagotovila prvi tožeči stranki možnost, da v primeru uresničitve slabega scenarija glede obsega njenih pogodbenih obveznosti, s spremembo valute kredita odvrne nadaljnje valutno tveganje. Tako tudi ni podano nesorazmerje med pravicami in obveznostmi pogodbenih strank.

Sklepno glede zahtevka na ugotovitev ničnosti

72. Glede na zgoraj navedeno sodišče ocenjuje, da razlogi za ničnost sporne kreditne pogodbe niso podani, prav tako ne razlogi za ničnost Sporazuma o zavarovanju denarne terjatve po 142. členu SPZ, ki je bil sklenjen na podlagi kreditne pogodbe, zato je sodišče zavrnilo tožbeni zahtevek v 1. točki primarnega zahtevka. Glede na ugotovitev, da kreditna pogodba ni nična, je sodišče zavrnilo tudi tožbeni zahtevek v 2. točki primarnega zahtevka, s katerim tožeča stranka zahteva, da ji sodišče naloži v plačilo znesek vseh že plačanih anuitet v znesku [REDACTED]. Z ugovorom zastaranja dajatvenega dela zahtevka se zato sodišče niti ni ukvarjalo. Ker posledično ni nikakršne podlage za dajatveni zahtevek na izstavitev zemljiškoknjižne listine, ki ga uveljavlja tožeča stranka v 3. točki primarnega tožbenega zahtevka, je sodišče tudi ta tožbeni zahtevek zavrnilo kot neutemeljen.
73. Sodišče se do ostalih navedb tožeče stranke, ki po oceni sodišča niso bile pravno pomembne za odločitev, posebej ni opredeljevalo. Prav tako se sodišče podrobneje ni opredeljevalo do tuje zakonodajne in sodne prakse, navedene v Pravnem mnenju, saj ta za slovenska sodišča ni zavezujoča, hkrati pa tudi ne gre za identično dejansko stanje, v vsakem primeru je treba upoštevati tudi specifično trditveno in dokazno ponudbo pravnih strank.

II. Glede podrednega tožbenega zahtevka

74. Tožeča stranka podredno, v kolikor zahtevku na ugotovitev ničnost ne bo ugodeno, vtožuje plačilo odškodnine za škodo, izvirajočo iz sklenjene kreditne pogodbe. Meni, da je tožena stranka kršila z zakonom zapovedano pojasnilno

obveznost, kar ima znake protipravnega (konkretno: protipogodbenega) ravnanja, zaradi česar je tožeči stranki nastala škoda v višini razlike med zneskom, ki ga bo tožeči stranki morala plačati in zneskom, ki bi ji ga morala plačati v primeru, da se menjalni tečaj ne bi spreminjal.

75. Gre za očitke t.im. pogodbene odškodninske obveznosti, pri čemer ima zatrjevano protipogodbeno ravnanje vsebino nedopustnega škodnega dejstva, konkretno neizpolnitve pojasnilne dolžnosti. V tem primeru je tožena stranka tista, ki je dolžna dokazovati, da je pojasnilno dolžnost v redu izpolnila. To pa je tožena stranka po oceni sodišča povsem uspela dokazati. Sodišče je že zgoraj obširno pojasnilo, zakaj je prepričano, da tožena stranka pojasnilne dolžnosti v odnosu do tožeče stranke pri sklepanju kreditne pogodbe ni kršila in se v izogib ponavljanju na zgoraj navedene razloge s tem v zvezi v celoti sklicuje. Izveden dokazni postopek je pokazal, da pogodbena zaveza tožene stranke ni bila kršena, zaradi česar ni bilo protipogodbenega ravnanja, navedeno pa pomeni, da odpade obstoj bistvenega elementa odškodninske odgovornosti, to je nedopustnega škodnega dejstva. O ostalih predpostavkah odškodninske odgovornosti se sodišču ni treba opredeljevati. Iz navedenih razlogov je sodišče tudi podredni tožbeni zahtevek na plačilo odškodnine zavrnilo.

Glede pravnih stroškov

76. O stroških postopka je sodišče odločilo na podlagi 154. in 155. člena ZPP, odmerilo pa jih je v skladu z veljavno Odvetniško tarifo (OT) ter na podlagi specificiranega stroškovnika tožene stranke. Glede na to, da je tožeča stranka v postopku v celoti propadla, je dolžna na podlagi prvega odstavka 154. člena ZPP povrniti stroške toženi stranki.
77. Sodišče je toženi stranki priznalo naslednje potrebne pravdne stroške: za odgovor na tožbo 1.300 točk, za prvo pripravljialno vlogo [redacted] 2017 1.300 točk, za poravnalni narok [redacted] 2017 325 točk, za drugo pripravljialno vlogo [redacted] 2017 975 točk, za poravnalni in prvi narok [redacted] 2017 1.300 točk, za narok [redacted] 2017 650 točk, za urnino 100 točk, za tretjo pripravljialno vlogo [redacted] 2017 650 točk, za četrto pripravljialno vlogo [redacted] 2017 650 točk, za narok [redacted] 2017 650 točk, za narok [redacted] 2017 650 točk, za peto pripravljialno vlogo [redacted] 2017 650 točk, za odgovor na pritožbo 1.625 točk, za ponovni prvi narok [redacted] 2018 1.300 točk, za šesto pripravljialno vlogo [redacted] 2018 650 točk, za narok [redacted] 2018 650 točk, za sedmo pripravljialno vlogo [redacted] 2018 650 točk, za osmo pripravljialno vlogo [redacted] 2018 650 točk, za deveto pripravljialno vlogo [redacted] 2018 650 točk, za deseto pripravljialno vlogo [redacted] 2019 650 točk, za enajsto pripravljialno vlogo [redacted] 2019 650 točk, za narok [redacted] 2019 650 točk, za urnino 50 točk, za narok [redacted] 2019 650 točk, skupaj 18.025 točk, doda se 190,25 točk materialnih stroškov ter 22 % DDV

4.007,36 točk, kar skupaj zneso (ob upoštevanju vrednosti odvetniške točke [redacted] EUR) [redacted] EUR potrebnih stroškov. Temu je sodišče prištelo pričnine za priči [redacted] EUR, [redacted] EUR in [redacted] priče [redacted] EUR. Skupaj tako stroški tožene stranke znašajo [redacted] EUR, ki jih je tožena stranka v primeru zamude dolžna povrniti z zakonskimi zamudnimi obrestmi od prvega dne po poteku paricijskega roka do plačila.

PRAVNI POUK:

Zoper sodbo je dopustno vložiti pritožbo v roku 30 dni od dneva njenega prejema pisnega odpravka. Pritožba se vloži pisno v dveh izvodih pri tem sodišču, o njej pa bo odločalo Višje sodišče v Ljubljani. Pritožba mora obsegati navedbo sodbe, zoper katero se vlaga, izjavo, da se sodba izpodbija v celoti ali v določenem delu, pritožbene razloge in podpis pritožnika (355. čl. ZPP). Če je pritožba nerazumljiva ali ne vsebuje vsega, kar je treba, da bi se lahko obravnavala, jo sodišče zavrže, ne da bi pozivalo vložnika, naj jo popravi ali dopolni (336. čl. ZPP). Ob vložitvi pritožbe mora biti plačana sodna taksa. Če sodna taksa ni plačana niti v roku, ki ga določi sodišče v nalogu za njeno plačilo in tudi niso podani pogoji za oprostitev, odlog ali obročno plačilo sodnih taks, se šteje, da je pritožba umaknjena (3. odst. 105 a. čl. ZPP). V primeru, da stranka vloži pritožbo po pooblaščenju, mora biti ta odvetnik ali druga oseba, ki je opravila pravniški državni izpit. Pritožbo, vloženo po pooblaščenju, ki ni odvetnik ali druga oseba, ki je opravila pravniški državni izpit, bo sodišče kot nedovoljeno zavrlo.

Ljubljana, dne [redacted] 5. 2019

